

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Białej Rawskiej
z dnia

***Gminny Program Rewitalizacji
Miasta i Gminy Biała Rawska
na lata 2022-2030***

Biała Rawska 2023

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”

opracowany przez:

PPUH „BaSz” mgr inż. Bartosz Szymusik

26-200 Końskie ul. Polna 72

tel./fax: 41 372 49 75

e-mail: basz@post.pl

przy współpracy:

Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Spis treści

Wstęp	5
1. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ NA OBSZARZE MIASTA i GMINY BIAŁA RAWSKA	6
1.1. Informacje ogólne	6
1.2. Sfera społeczna	7
1.3. Strefa funkcjonalno-użytkowa	14
1.4. Sfera środowiskowa	15
1.5. Sfera gospodarcza	16
1.6. Sfera techniczna	16
2. IDENTYFIKACJA ZJAWISK NEGATYWNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARACH PROBLEMOWYCH	18
2.1. Problemy Miasta i Gminy Biała Rawska według opinii społecznej	18
2.2. Podsumowanie problemów sfery społecznej	19
2.3. Podsumowanie problemów sfery funkcjonalno-użytkowej	20
2.4. Podsumowanie problemów sfery środowiskowej	20
2.5. Podsumowanie problemów sfery gospodarczej	21
2.6. Podsumowanie problemów sfery technicznej	21
3. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	21
4. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA	33
4.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	33
4.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	41
5. PLAN GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA	47
5.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	47
5.2. Cele „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”	48
6. PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2022-2030”	51
7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA...”	59
8. KOMPLEMENTARNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA	61
8.1. Komplementarność przestrzenna	61
8.2. Komplementarność problemowa	61
8.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	62
8.4. Komplementarność źródeł finansowania	63
8.5. Komplementarność międzyokresowa	63
9. SYSTEM WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	64
9.1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	65
9.2. Realizacja rzeczowa i finansowa	68
9.3. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska ...”	68
9.4. Komitet Rewitalizacji	71
9.5. Specjalna Strefa Rewitalizacji	71
9.6. Niezbędne zmiany w uchwałach	72
9.6.1. Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2021 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego	72
9.6.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	72
9.6.3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	72
9.7. Harmonogram przygotowania i wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska...”	72
11. MONITOROWANIE, OCENA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	74
11.1. Zarządzaie „Gminnym Programem Rewitalizacji ...”	74
11.2. System monitorowania „Gminnego Programu Rewitalizacji ...”	75
11.3. Sposób oceny „Gminnego Programu Rewitalizacji...”	76
11.4. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym, organizacjami pozarządowymi	77
11.5. Działania informacyjno-promocyjne „Gminnego Programu Rewitalizacji...”	79

12. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	80
Dokumenty źródłowe	81
Spis tabel.....	81
Spis rysunków	81
Spis zdjęć.....	82
Załączniki	82

Wstęp

Głównym celem realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (dalej GPR) jest wyprowadzenie wydzielonego obszaru ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację oraz stworzenie odpowiednich warunków dla dalszego rozwoju.

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” opracowany został na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. 2021 poz. 485 ze zm.).

Analiza zagadnień społecznych, a w drugiej kolejności także gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, techniczno-budowlanych pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń. Diagnoza stanu aktualnego Miasta i Gminy Biała Rawska została opracowana na podstawie dostępnych informacji, dokumentów i opracowań o charakterze diagnostycznym i strategicznym, na podstawie zebranych danych statystycznych na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego w oparciu o wymogi wynikające z ustawy o rewitalizacji oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Planowanie i programowanie rewitalizacji prowadzone będzie w oparciu o procesy:

- określenie wizji i koncepcji wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego,
- szczegółową analizę i wybór działań rewitalizacyjnych oraz określenie sposobów i warunków ich realizacji,
- określenie źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone będą w sposób spójny wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” ma służyć poprawie obecnego stanu wyznaczonych obszarów zdegradowanych. GPR warunkuje koordynację działań, czyli współpracę Urzędu Miasta i Gminy oraz przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych na rzecz realizacji działań rewitalizacyjnych.

Efektem implementacji GPR jest, m.in. odwrócenie negatywnych zjawisk i procesów, poprawa stanu infrastruktury społecznej i technicznej, przeciwdziałanie degradacji przestrzeni, zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego, ograniczanie patologii społecznych, wzrost jakości życia społeczności lokalnej, stymulowanie aktywności społeczności lokalnej, rozwój przedsiębiorczości, zrównoważony rozwój społeczno-ekonomiczny w dłuższej perspektywie czasowej.

1. CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ NA OBSZARZE MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA

1.1. Informacje ogólne

Gmina Biała Rawska to gmina miejsko-wiejska leżąca w województwie łódzkim, w powiecie rawskim. Siedzibą władz gminy jest miasto Biała Rawska. Powierzchnia gminy wynosi 208,56 km², w tym powierzchnia miasta 9,52 km².

Wschodnia granica gminy jest jednocześnie granicą województwa łódzkiego z województwem mazowieckim. Gmina Biała Rawska sąsiaduje z:

- gminami wiejskimi powiatu rawskiego: Rawa Mazowiecka, Regnów i Sadkowiec,
- gminami powiatu skierniewickiego: Kowiesy i Nowy Kawęczyn,
- gminami województwa mazowieckiego: Błędów w powiecie grójeckim oraz Miastem i Gminą Mszczonów w powiecie żyrardowskim.

Rysunek 1. Położenie gminy Biała Rawska na tle powiatu rawskiego (www.gminy.pl)

Biała Rawska jest największą obszarowo gminą powiatu rawskiego, stanowi 32% jego powierzchni oraz 1,14% powierzchni województwa łódzkiego. Gmina położona jest w odległości około 16,5 km od miasta powiatowego Rawa Mazowiecka, około 31 km od Grójca, 37 km od Skierniewic, 70 km od Warszawy oraz 75 km od Łodzi. Wewnętrzny podział administracyjny gminy obejmuje miasto Biała Rawska oraz – jako jednostki pomocnicze – 57 sołectw. Przez miejscowość Babsk przebiega fragment drogi krajowej S8 Warszawa-Wrocław.

Na terenie miasta znajdują się wszystkie instytucje z zakresu administracji gminnej, inne jednostki administracyjne oraz infrastruktura społeczna. Przez miasto przebiegają główne

szlaki komunikacyjne gminy, w tym droga wojewódzka Nr 725 relacji Rawa Mazowiecka-Grójec.

Bogactwem gminy są intensywne i wysokowydajne **uprawy sadownicze** wyspecjalizowane w produkcji jabłek i owoców miękkich. Łączna produkcja owoców wynosi 150 tysięcy ton rocznie, a sady gminy zajmują powierzchnię ok. 5000 ha. Gmina położona jest w centrum zagłębia sadowniczego, które ciągnie się od Warki przez Grójec, Białą Rawską aż do Głuchowa, obejmując swoim zasięgiem Tarczyn na północy i Białobrzegi na południu. Około 80% terenu gminy Biała Rawska stanowią użytki rolne.

1.2. Sfera społeczna

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Struktura demograficzna jest podstawową informacją ocenianą w procesie diagnozowania sfery społecznej gminy, ponieważ stanowi bardzo ważny czynnik perspektywicznego rozwoju.

Według danych Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej (stan na koniec 2021r.) na terenie gminy Biała Rawska zamieszkiwało 11 079 osób, w tym 5 612 kobiet oraz 5 467 mężczyzn.

Według miejsca zamieszkania liczba ludności miasta wynosiła 2 990, natomiast terenu wiejskiego - 8 089 osób. Wskaźnik średniej gęstości zaludnienia wynosi 54 osoby/km².

Ludność gminy stanowi ok. 23% ludności powiatu rawskiego. Pod względem liczby ludności jest drugą gminą powiatu, za miastem Rawa Mazowiecka. W stosunku do roku 2003 w roku 2021 z terenu gminy ubyło łącznie 650 mieszkańców, jest to w największym stopniu wynik ujemnego przyrostu naturalnego. Struktura ludności gminy w 2021 roku pod względem ekonomicznych grup wiekowych przedstawia się następująco: 18,95% ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym (2 089 osób), 60,38% osoby w wieku produkcyjnym (6 689 osób) oraz 20,67% osoby w wieku poprodukcyjnym (2 292 osoby).

Zmniejszenie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym występujące łącznie z obciążeniem demograficznym ogółem niesie ze sobą negatywne skutki w postaci spadku siły roboczej, co w dłuższej perspektywie nie pozwoli na podwyższanie poziomu życia starzejącego się społeczeństwa.

MIESZKALNICTWO

Na terenie miasta dominuje zabudowa jednorodzinna, w centralnej części przy-ulicowa, mieszkalnictwo wielorodzinne występuje na osiedlach. Na terenie wiejskim jest to głównie zabudowa zagrodowa oraz jednorodzinna. W miejscowości Babsk znajduje się zabudowa jedno i wielorodzinna. Właścicielami lokali mieszkalnych są osoby fizyczne, natomiast budynków mieszkalnych: osoby fizyczne, gmina gospodarująca gminnymi zasobami nieruchomości, spółdzielnie mieszkaniowe, powiaty gospodarujące powiatowymi zasobami nieruchomości, kościoły i związki wyznaniowe.

Na terenie gminy działają dwie spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające budynkami wielorodzinnymi. Są to: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Białej Rawskiej oraz Własnościowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Babsku. Zdecydowana większość budynków mieszkalnych i mieszkań jest w posiadaniu osób prywatnych.

Budynki wielorodzinne na terenie gminy zarządzane są przez spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkańców. We wszystkich budynkach „wspólnotowych” znajdują się mieszkania komunalne, będące własnością Gminy Biała Rawska.

Liczba mieszkań, głównie domów jednorodzinnych, w gminie systematycznie rośnie, zwiększa się również ich powierzchnia użytkowa i standard – wyposażenie.

Na terenie gminy zaznacza się degradacja zabudowy. Największa degradacja budownictwa jednorodzinnego występuje w obrębie historycznego centrum – dotyczy głównie zabudowy kamienic zlokalizowanych w pierzejach rynku. Zdegradowane budownictwo wielorodzinne znajduje na terenie Białej Rawskiej i na terenach po gospodarstwach PGR – w Babsku.

POMOC SPOŁECZNA, OCHRONA ZDROWIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Biała Rawska realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej (M-GOPS). M-GOPS realizuje zadania własne zgodnie z wymogami określonymi przez przepisy prawa stosownie do zaleceń Burmistrza, a zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej na mocy przepisów prawnych i ustaleń Wojewody Łódzkiego.

System pomocy społecznej objął wsparciem 269 rodzin, w których żyje 666 osób. Gminę Biała Rawska na dzień 31.12.2021r. (dane Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej) zamieszkiwało 11 079 osób. Z dokonanej analizy wynika, że 6,01% ogółu mieszkańców zostało objętych różnymi formami pomocy.

Tabela 1. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy M-GOPS z terenu gminy Biała Rawska w latach 2017-2021 (Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	177	116	121	89	88
Sieroctwo	1	1	0	0	0
Bezdomność	3	0	0	1	0
Bezrobocie	80	56	58	57	47
Niepełnosprawność	136	105	107	85	77
Długotrwała choroba	247	203	189	171	159
Przemoc w rodzinie	2	3	2	2	0
Ochrona macierzyństwa	104	93	107	100	79
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	89	40	52	38	34
Alkoholizm	16	7	9	11	8
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	1	1	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna/ Zdarzenie losowe	1	5	1	1	1

Należy zauważyć, iż liczba mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia M-GOPS spada. Zmniejszyła się liczba osób korzystających z jednorazowej formy wsparcia oraz w postaci dożywiania dzieci w szkole. Natomiast znacznie przybyło rodzin wieloprotoblowych wymagających wielosystemowego i długotrwałego wsparcia z pomocy społecznej. W 2021

roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były: długotrwała lub ciężka choroba (159 rodzin), ubóstwo (88 rodzin), niepełnosprawność (77 rodzin) oraz bezrobocie (47 rodzin).

Na terenie gminy Biała Rawska usługi z zakresu opieki medycznej świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ul. Mickiewicza w Białej Rawskiej oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej VITA-MED w Dańkowie. Opiekę szpitalną dla mieszkańców w gminie zapewnia Szpital św. Ducha w Rawie Mazowieckiej. W SP ZOZ funkcjonują oddziały: chorób płuc i gruźlicy, chirurgii, chorób wewnętrznych, pediatrii, ginekologiczno- położniczo -noworodkowy. Ponadto przy szpitalu funkcjonuje przychodnia z podstawową opieką medyczną, pediatrią, medycyną szkolną, medycyną pracy, oraz punktem pobrań i diagnostyki.

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy Biała Rawska odpowiada Komisariat Policji w Białej Rawskiej – jednostka podległa Komendzie Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej. Sprawami bezpieczeństwa przeciwpożarowego i ratownictwa ogólnego zajmują się Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Rawie Mazowieckiej oraz 13 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w Białej Rawskiej, Babsku, Chodnowie, Chrzążczewie, Dańkowie, Grzymkowicach, Ossie, Rośławowicach, Słupcach, Szczukach, Starej Wsi, Teresinie i Woli-Chojnacie.

EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA

Edukacja na wysokim poziomie jest czynnikiem, który z jednej strony może przyciągać nowych mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych z dziećmi a z drugiej strony zapobiegać rezygnacjom rodziców z placówek oświatowych na terenie miejsca zamieszkania. Na terenie gminy funkcjonują placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Biała Rawska: Przedszkole w Białej Rawskiej, Szkoła Podstawowa im. Jana Kochanowskiego w Białej Rawskiej, Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Powstania Warszawskiego w Błaziejewicach, Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Babsku, Szkoła Podstawowa im. ks. Jerzego Popiełuszki w Chodowie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Lesiewie, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Starej Wsi, Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Pachach. W gminie usługi wychowania małych dzieci świadczy jedno Przedszkole w Białej Rawskiej wraz ze żłobkiem „Bialskie Smyki” oraz 9 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach podstawowych uczyło się 860 uczniów, do oddziałów przedszkolnych przy szkołach tzw. zerówek uczęszczało 132 dzieci w wieku przedszkolnym. Do żłobka uczęszczało 24 dzieci w wieku do 3 lat. Ponadto na terenie miasta funkcjonuje Zespół Szkół Ponadpodstawowych, prowadzony przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej.

Jednostką realizującą zadania z zakresu kultury w gminie jest Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej, który prowadzi zajęcia stacjonarne oraz warsztatowe dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. W swojej ofercie M-GOK posiada zajęcia: plastyczne, modelarskie, wokalne, teatralne, tańca nowoczesnego i tańca towarzyskiego dla dzieci, nauki gry na gitarze, nauki gry na perkusji, balet, robotyki, nauki gry na pianinie. Poza tym

organizowane są konkursy plastyczne, muzyczne oraz teatralne. Organizowane są różnego rodzaju wydarzenia i imprezy kulturalne, plenerowe i masowe.

Ważną rolę w zakresie kultury na terenie gminy odgrywa Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej, która funkcjonuje jako samodzielna instytucja kultury. Podstawowym zadaniem biblioteki jest upowszechnianie czytelnictwa, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, edukacyjnych i informacyjnych, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury. M-GBP prowadzi również działalność kulturalną, edukacyjną, prowadzi usługi dla mieszkańców oraz współpracuje z instytucjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy, powiatu i regionu.

Na terenie gminy są dobre warunki do rozwoju turystyki i czynnego wypoczynku.

Infrastrukturę sportowo-rekreacyjną gminy tworzy teren rekreacyjno-wypoczynkowy zwany Aktywną Przystanią w Białej Rawskiej, w skład którego wchodzi kąpielisko miejskie z zapleczem i wypożyczalnią sprzętu pływającego, boiska sportowe (do piłki nożnej, do tenisa, do squasha), street work out, tężnie solankowe z bazą edukacyjną, piramidy wspinaczkowe, zjazd linowy (tyrolka), pole do mini golfa, tor do gry w kręgle, płyta taneczna oraz grillowa, a także trakt spacerowy z wieżą widokową łączący Osiedle Mickiewicza z terenem kąpieliska, a oprócz tego sale gimnastyczne, boiska szkolne, place zabaw i urządzenia siłowni zewnętrznych. Działania Gminy Biała Rawska na rzecz upowszechniania kultury fizycznej i sportu polegają przede wszystkim na wsparciu finansowym organizacji pozarządowych zajmujących się sportem.

Atrakcyjne położenie gminy, walory przyrodnicze i zabytki sprawiają, że jest doskonałym miejscem dla turystyki weekendowej. Infrastrukturę turystyczną gminy Biała Rawska tworzy kilka obiektów z zapleczem noclegowym, gastronomicznym oraz obiekty o charakterze rekreacyjnym i SPA. Niektóre z nich znajdują się w zabytkowych dworach, które odremontowane służą, jako zespoły kongresowe, konferencyjno-hotelowe, restauracje.

DZIEDZICTWO KULTUROWE i AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Na stan i zasobność gminy w obiekty zabytkowe bezpośredni wpływ miały zaistniałe zdarzenia historyczne. Na terenie gminy zachowały się liczne świadectwa historii – zabytki architektury – świadczące o rozwijającym się przed wiekami osadnictwie. Są to przede wszystkim obiekty sakralne (kościoły i cmentarze) oraz dawne rezydencje wiejskie z parkami.

Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa łódzkiego z terenu gminy Biała Rawska (dane Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, stan na wrzesień 2021r.)

Miejscowość	Zabytek	Numer rejestru (według obiektów wchodzących w skład zespołu)	Charakterystyka
Babsk	zespół kościoła par. pw. św. Antoniego Padewskiego, pocz. XIX w.	- kościół 256/193 z 27.12.1967 - dzwonnica 752/217 z 27.12.1967 - ogrodzenie 753/218 z 27.12.1967 - 4 kaplice w ogrodzeniu 754/219 z 27.12.1967 - plebania 755/220 z 27.12.1967 - cmentarz przykościelny 945/A z 19.11.1993	Klasycystyczna świątynia wzniesiona w latach 1803-1809, jednonawowa, otoczona murem z czterema kaplicami Ewangelistów i dzwonnica. Do kościoła prowadzi zabytkowa aleja lipowa
Babsk	cmentarz rzymsko-katolicki, 1 poł. XIX-XX w.	805/A z 20.11.1991	Cmentarz z zabytkowymi nagrobkami, w tym z grobem Konstancji Gładkowskiej
Babsk	zespół dworski, 1 poł. XIX w.	- dwór 756/221 z 27.12.1967 - spichrz 757/222 z 27.12.1967 - wozownia 758/223 z 27.12.1967 - park 145/P/XI-3 i 146/P-XI-4 z 26.10.1948 oraz 759/224 z 27.12.1967	Zespół utrzymany w stylu klasycystycznym: dwór parterowy, z piętrowym szerokim ryzalitem w części środkowej. w parku mieszczą się budowle gospodarcze: spichlerz, wozownia, stajnia
Babsk	aleja lipowa – 3 odcinki	1155 z 14.06.1974 oraz A/423/1155 z 5.05.1980	Aleja prowadzi do kościoła, starodrzew lip drobnolistnych.
Babsk	karczma, 1 poł. XIX w.	760 z 27.12.1967	Budynek karczmy ma kształt litery T, przykrywa go czterospadowy dach, stan zły
Biała Rawska	układ urbanistyczny miasta	767 z 15.08.1986	Układ powstał w XVI w. – duży prostokątny rynek, z jego narożników wychodzą drogi wyjazdowe z kościołem, zabudowa parterowa, w większości murowana, ale zachowało się kilka drewnianych budynków. Najstarsze pochodzą z XIX i początku XX w.
Biała Rawska	zespół kościoła par. pw. św. Wojciecha, XVI-XIX w.	- kościół 761/227 z 27.12.1967 - dzwonnica 557/A z 25.03.1981 - cmentarz przykościelny 978/A z 16.11.1994	Wybudowany w XVI w., odbudowany po pożarze w końcu XVII w. oraz w 1846 r., w 2 połowie XIX w. dobudowana neogotycka fasada. Budowla

		- plebania 557/A z 25.03.1981 - ogrodzenie z 3 bramami j.w. - figura MB przy ogrodzeniu j.w.	orientowana, jednonawowa, na planie wydłużonego prostokąta, murowana. Kościół pełni funkcję Sanktuarium Matki Boskiej Miłosiernej – w ołtarzu głównym znajduje się cudowny obraz Matki Boskiej Miłosiernej słynącej z łask (ufundowany przez królową Bonę). Wnętrze kościoła zachowało elementy różnych epok. Obok kościoła murowana dzwonnica kościelna z 1932 r. oraz plebania z początku XX w.
Biała Rawska	cmentarz parafialny. (część pn.), 2 poł. XVIII w.	859-A z 03.01.1992	Na terenie nekropolii zachowały się kaplice grobowe: klasycystyczna kaplica rodziny Leszczyńskich (z początku XX w.), groby Okęckich z 1887 r., inne liczne zabytkowe pomniki nagrobne oraz symboliczna mogiła poświęcona ofiarom drugiej wojny światowej
Biała Rawska	cmentarz żydowski, XVIII w.	966-A z 30.05.1994	Kirkut zdewastowany, pozostały nieliczne macewy z napisami w języku hebrajskim i kilka elementów płyt nagrobnych
Biała Rawska	zespół pałacowy, poł. XIX w.	- pałac „Zameczek” 958-XI-64/12 z 25.05.1957 - park 494 z 16.09.1978	Pałacyk w stylu romantycznym (w stylu włoskim z motywami neogotyckimi i neorenesansowymi) i park krajobrazowy z zabytkowym modrzewiem łączy się z parkiem miejskim oraz terenem przykościelnym
Białogórne	zespół dworski, k. XVIII, XIX, 1920-30	- dwór 614 z 28.07.1983 - park 563 z 20.06.1981	Murowany, parterowy dwór z tzw. wystawką poprzedzoną gankiem, nawiązujący do tradycji „dworu polskiego” z ogrodem barokowym z końca XVIII stulecia, o regularnym układzie jednoosiowym
Gołyń	zespół dworski, 2 poł. XIX w.	- dwór 592 z 28.07.1983 - park, nr rej.: 493 z 16.09.1978	Dwór z 1880r. i park krajobrazowy stanowią przykład rozwiązania przestrzennego typowego dla niewielkich założeń dworskich w terenie środkowej Polski.
Grzymkowice	aleja lipowa	540 z 05.05.1980	Aleja 600 m z ok. 90 okazami lipy drobnolistnej
Ossa	park dworski, XIX w.	580 a z 19.05.1982	Park rosnący na sztucznie usypanym wzniesieniu

Podsędkowice	zespół dworski, XIX w.	- dwór 925 z 23.12.1992 - park 492 z 16.09.1978	Dwór nawiązuje do architektury klasycystycznej
Rzeczków	zespół dworski, 2 poł. XIX-XX w.	- dwór 601 z 28.07.1983 - park 568 z 20.06.1981	Dwór otoczony zabytkowym parkiem krajobrazowym
Wola- Chojnata	zespół pałacowy, XIX w.	- pałac 519 z 30.01.1979 - spichrz 799 z 27.12.1967 - park z terenem przyległym (od zach.), 490 z 16.09.1978 oraz 793 z 2.04.1990	Okazały obiekt rezydencjalny z 1873r. i parkiem krajobrazowym z początku XIX w. o założeniu osiowym

Aktywność społeczna mieszkańców gminy przejawia się w działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych organizacji i związków, które poprzez swoją działalność chronią dorobek kulturalny poprzednich pokoleń, służą młodzieży, uczą postaw ekologicznych, dbają o rozwój społeczno-kulturalny gminy, pogłębiają rozwój i integrację społeczną, pomagają w rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych, młodzieży czy seniorów.

Tabela 3. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i kluby sportowe działające na terenie gminy Biała Rawska (dane Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej)

Rodzaj	Nazwa
Stowarzyszenia, związki	Fundacja Generator Kultury Biała Rawska, Bialski Uniwersytet Trzeciego Wieku Biała Rawska, Bialskie Stowarzyszenie Historyczne Biała Rawska, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Koło w Białej Rawskiej, Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych RP Koło w Białej Rawskiej, Stowarzyszenie Wędkarskie „Złoty Karaś”, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Fruktus”, Stowarzyszenie ALBI Artheamus, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych SIS „ALFA” , Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło w Białej Rawskiej, Stowarzyszenie „Nasza Mała Ojczyzna” Stowarzyszenie „Nasze Dzieci”, Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „SZANSA” , RSA „SZANSA”, Klub Abstynencki „Przedwiośnie”
Kluby sportowe	Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka” w Białej Rawskiej, Ludowy Klub Sportowy „WULKAN” Wólka Lesiewska, Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Białka” w Białej Rawskiej, Klub Sportowy „Viktoria” – Chrzęszczew, Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska”, Ludowy Klub Sportowy „Iskra – Dobropasz” Babusk, Ludowy Klub Sportowy „Wola” w Woli-Chojnacie, Miejski Klub Sportowy „TRYTON” Biała Rawska, Bialski Klub Tenisa Stołowego w Białej Rawskiej, Bialski Klub Tenisa Ziemnego w Białej Rawskiej, Klub Sportowy HERKULES, Biała Rawska
Koła Gospodyń Wiejskich	KGW w Chodowie, KGW w Dańkowie, KGW w Jelitowie, KGW Nartowianie, KGW w Teodozjowie, KGW w Szczukach, KGW w Marianowie „Jagódka”, KGW w Niemirowicach, KGW w Szwejkach Małych „Szwejkowianki”

1.3. Strefa funkcjonalno-użytkowa

Na rozmieszczenie terenów zabudowy mieszkalnej i niemieszkalnej na terenie gminy wpływ miały sieć hydrograficzna obszaru, układ komunikacyjny, zajmowanie terenów leśnych pod uprawy rolne oraz podziały gospodarstw rolnych. Na tej bazie powstały pasma zabudowy zagrodowej w południowej części gminy – rejon miejscowości: Jelitów, Teodozjów, Rosławowice; Zofianów, Bronisławów, Zofiów, Słupce; Janów; Orla Góra – oraz rozproszona zabudowa w centralnej i północnej części gminy.

Miasto skupia infrastrukturę administracji publicznej, infrastrukturę społeczną, placówki usługowe, bankowe, ubezpieczeniowe, handlowe, zakłady produkcyjne i inne.

Podstawowymi funkcjami miasta są usługi społeczne, administracyjne i mieszkalnictwo, a funkcjami uzupełniającymi są: produkcja i obsługa rolnictwa, rybactwo.

Teren miasta tworzy zwarty układ osadniczy oparty na centrum (czyli najstarszych fragmentach zabudowy miasta) skupiony na osi rynek – kościół – pałac. Dalsza zabudowa zaczęła się kształtować w wyniku wydłużania się pasm zabudowy (głównie mieszkalnej)

wzdłuż dróg wylotowych z miasta oraz powstawanie nowej osiedlowej zabudowy jednorodzinnej po północno-zachodniej stronie rzeki Białki. Na strukturę przestrzeni miasta wpływ ma utrzymanie ekologicznego korytarza doliny rzeki Białki ze stawami rybackimi. W większości sołectw wiodącą funkcją zagospodarowania przestrzeni jest rolnictwo lub sadownictwo, natomiast funkcjami uzupełniającymi są produkcja i obsługa produkcji rolniczej, a także na terenach atrakcyjnych środowiskowo – indywidualna zabudowa rekreacyjna.

Dla terenu Gminy Biała Rawska funkcjonuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz 68 uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym: 27 dla terenu miasta i 41 opracowanych dla terenu wiejskiego. Podstawowe ustalenia „Studium...” obejmują kierunki zagospodarowania przestrzennego dla obszaru gminy z aspekcie: struktury przestrzennej, przeznaczenia terenów pod konkretne funkcje, ochrony środowiska, rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, społecznej, kształtowaniu przestrzeni rolniczej oraz leśnej.

TERENY INWESTYCYJNE

W obszarze Gminy Biała Rawska znajdują się tereny inwestycyjne, tereny do przyszłościowego wykorzystania oraz inne tereny wartościowe przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. Tereny te położone są w na terenie miasta Biała Rawska (5 terenów o pow. ogólnej około 41 ha) oraz miejscowościach: Babusk o pow. około 103,39 ha, Gołyń o pow. około 29,14 ha, Studzianek o pow. około 66,33 ha i Żurawia o pow. około 31,08 ha. Tereny w Białej Rawskiej stanowią obszarowo jeden kompleks, o łącznej powierzchni ok. 41 ha. W planie zagospodarowania przestrzennego planowane pod obiekty produkcyjne, usługowe, składy i magazyny. Teren uzbrojony w wodociąg, kanalizację sanitarną, energię elektryczną. W obrębie wsi Babusk są nieruchomości, dla których nie został sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, natomiast w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tereny te przeznaczone są pod obszary o dominującej formie zabudowy techniczno-produkcyjnej, usługowej, obsługi komunikacji samochodowej i zaplecza techniczne motoryzacji. Ponadto w miejscowości Babusk znajdują się tereny po byłym PGR Babusk o powierzchni 381,52 ha.

1.4. Sfera środowiskowa

Środowisko przyrodnicze gminy jest jednym z ważniejszych walorów i czynników rozwojowych (nowi mieszkańcy, rozwój turystyki rekreacyjnej). Gmina Biała Rawska charakteryzuje się niską lesistością, wskaźnik dla całej gminy wynosi zaledwie 10,2% powierzchni gminy (lesistość całego województwa łódzkiego wynosi 21,5%). Obecność elementów środowiska o wysokiej wartości przyrodniczej zdecydowała o ustanowieniu na obszarze gminy form ochrony przyrody: Bolimowsko-Radziejowski z Doliną Środkowej Rawki Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 3 900 ha na terenie gminy, Rezerwat Przyrody Babusk o powierzchni 10,97 ha, 14 pomników przyrody oraz użytk ekologiczny.

Na terenie gminy znajduje się kilka zabytkowych parków (objętych rejestrem zabytków). Parki znajdują się w miejscowościach: Babusk (z zespołem dworskim) – w parku rośnie ok. 30 dębów szypułkowych i bezszypułkowych o obwodzie pnia od 150 do 350 cm, wraz z tzw. „Dębem Napoleona”, Biała Rawska (z zespołem pałacowym), Białogórne (z zespołem dworskim), Gołyń (z zespołem dworskim), Ossa (park ok. 15 ha, w tym 5,5 ha stawów), Podsędkowice (z zespołem dworskim), Rzeczków (z zespołem dworskim) oraz Wola-Chojnata (z zespołem pałacowym).

Gmina Biała Rawska położona jest w dorzeczu rzeki Bzury i jej dopływu rzeki Rawki. Źródła Białki znajdują się w północno-wschodniej części gminy, w rejonie wsi Białogórne i Tuniki. Inne rzeki w gminie to Ciek „A” o długości 9,8 km oraz Rylka o długości 0,76 km. w dolinach rzek znajdują się sztuczne zbiorniki wodne, największe to stawy rybne na zachód od miasta Biała Rawska oraz stawy w miejscowości Ossa. w Białej Rawskiej znajduje się zbiornik retencyjny (sztuczny) o powierzchni 8,5 ha, mniejsze zbiorniki są w miejscowości Podsędkowice i Babusk. Gmina leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215A - Subniecka Warszawska (część centralna).

1.5. Sfera gospodarcza

W gminie Biała Rawska podstawą gospodarki jest wysokowydajne rolnictwo. Główną gałęzią działalności rolniczej jest sadownictwo, jest to rejon najnowocześniejszych sadów w Europie, które zajmują około 60% powierzchni gminy. Uprawia się jabłonie, grusze, wiśnie i inne owoce pestkowe oraz porzeczki i truskawki. W gminie znajduje się ogółem 4680 gospodarstw, w tym ok. 3 500 gospodarstw prowadzi produkcję rolną. Na terenie gminy dominuje przemysł związany z sortowaniem, przechowywaniem, logistyką i przetwórstwem owoców. Rynekami zbytu dla owoców produkowanych na terenie gminy są w szczególności teren Polski, Czechy, Słowacja, Egipt, północna Afryka, Azja, kraje skandynawskie. Biała Rawska jest gminą o charakterze rolniczym (sadownictwo), gospodarka rolna pozostaje wiodącą dziedziną gospodarki gminy. Analiza rynku pracy i struktury zatrudnienia jest trudna, ponieważ brak jest danych określających liczbę osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w gminie Biała Rawska zarejestrowanych jest w 2021 roku (dane GUS) – 848 podmiotów, w tym 815 tworzy sektor prywatny. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – ok. 82% ogółu podmiotów. Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego świadczy o aktywności ekonomicznej mieszkańców gminy. Pozytywnym trendem na rynku pracy jest niskie bezrobocie, które w latach 2016-2020 uległo spadkowi – trend taki obserwuje się na terenie całego kraju.

1.6. Sfera techniczna

Gospodarka wodna gminy Biała Rawska opiera się na poborze wody z 4 ujęć wód podziemnych. Długość wybudowanej sieci wodociągowej w gminie wynosi 173,9 km, a kanalizacyjnej zaledwie 22,5 km. Na stan sieci kanalizacyjnej wpływ ma rozproszenie zabudowy na terenie wiejskim, duże arealty gospodarstw głównie we wschodniej części gminy.

Na terenie gminy Biała Rawska funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków, w tym 1 obsługująca teren miasta. Na terenach gdzie nie funkcjonuje sieć kanalizacyjna mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych lub z przydomowych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy mają podpisane umowy na odbiór nieczystości ciekłych ze swoich zbiorników.

Źródłami powstawania odpadów na terenie gminy są przede wszystkim: gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sektor gospodarczy – zakłady produkcyjne, usługowe i handlowe. Gospodarka odpadami z sektora komunalno-bytowego prowadzona jest w ramach zbiórki odpadów stałych zmieszanych oraz selektywnej zbiórki odpadów, które gromadzone są w przeznaczonych do tego celu pojemnikach lub workach.

Podstawę zasilania w energię elektryczną stanowi stacja elektroenergetyczna (GPZ) 110/15 kV PGE Dystrybucja S.A. „Żurawia” zlokalizowana w miejscowości Porady Górne. Stacja ta zasilana jest dwustronnie liniami 110 kV biegnącymi w ciągach: „Żurawia – Rawa Mazowiecka” i „Żurawia – Roszkowa Wola”. Lokalną sieć rozdzielczą średniego napięcia stanowią przede wszystkim linie magistralne napowietrzne. Sieć terenowa średniego napięcia wyposażona jest w lokalne stacje transformatorowe 15/0,4 kV (177 stacji napowietrznych, 9 stacji wewnętrznych). Ze stacji transformatorowej energia rozprowadzana jest dalej liniami niskiego napięcia (400/230V) napowietrznymi i kablowymi.

Na terenie gminy Biała Rawska funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania oraz indywidualne – w gospodarstwach domowych i przy obiektach. Produkcja i dystrybucja ciepła w sposób zorganizowany realizowana jest przez ciepłownię miejską. System ciepłowniczy nie jest rozbudowany, zasilą niewielki powierzchniowo, ale gęsto zaludniony obszar miasta, który obejmuje przede wszystkim zabudowę wielorodzinną znajdującą się w zasobach spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Odbiorcami ciepła z sieci miejskiej są również budynki użyteczności publicznej oraz obiekty handlowo-usługowe.

Na obszarze gminy sieć i urządzenia gazu ziemnego funkcjonują tylko na terenie miejscowości Józefów, Chodnów i Szczuki, które zasilane są od strony województwa mazowieckiego. Długość sieci gazowej w gminie wynosi 9 612 m (rok 2020 – dane GUS), w tym sieci przesyłowej 5 400 m i 4 212 m sieci rozdzielcze.

Na terenie gminy Biała Rawska zostały wprowadzone odnawialne źródła energii tj. instalacje fotowoltaiczne, instalacje solarne, pompy ciepła oraz kotły na biomasę. Energia odnawialna wykorzystywana jest przez obiekty publiczne i gospodarstwa indywidualne. Instalacje te produkują energię elektryczną na potrzeby własne. Wpłyną one na ograniczenie zużycia energii elektrycznej wytwarzanej w sposób konwencjonalny i poprawiają jakość środowiska.

Na terenie gminy zainstalowane są odnawialne źródła energii:

- w ramach projektu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na terenie gminy zainstalowane zostały instalacje fotowoltaiczne w budynkach użyteczności publicznej i 26 indywidualnych gospodarstwach domowych łącznej mocy 168,56 kWp,
- z WFOŚiGW zainstalowana została instalacja fotowoltaiczna na terenie oczyszczalni ścieków: moc falowników 35kW, moc instalacji 41,3 kWp,

- indywidualne instalacje fotowoltaiczne – 11 instalacji na budynkach mieszkalnych i produkcyjnych,
- w budynkach użyteczności zainstalowane są pompy ciepłe: Urząd Miasta i Gminy – 4 × 18kW, biblioteka 2 × 13kW, kościół parafialny w Białej Rawskiej.

2. IDENTYFIKACJA ZJAWISK NEGATYWNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARACH PROBLEMOWYCH

Na potrzeby opracowania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” starano się wyselekcjonować zjawiska negatywne występujące na terenie gminy, które przekładają się na obecny stan obszaru wymagającego wsparcia.

2.1. Problemy Miasta i Gminy Biała Rawska według opinii społecznej

Przystępując do opracowywania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” przeprowadzono konsultacje społeczne na temat problemowych obszarów, aktualnych potrzeb oraz oczekiwanych działań mających na celu ożywienie społeczne i gospodarcze gminy. w konsultacjach i badaniach ankietowych wzięli udział przedstawiciele lokalnej społeczności (badania ankietowe styczeń – luty 2022r.).

Ankieta dotyczyła wyznaczenia i oceny skali problemów społecznych, ekonomicznych, zagospodarowania przestrzennego, bazy technicznej dotyczących jakości życia oraz wykazania działań inwestycyjnych i organizacyjnych, które umożliwiłyby poprawę funkcjonalności obszaru zdegradowanego, wzrost jakości życia i ożywienie społeczno-gospodarcze w gminie.

W obszarze problemów społecznych za najważniejsze – w znacznym stopniu wpływające na rozwój gminy - uznano:

- odpływ ludzi młodych i wykształconych, ze względu na niską atrakcyjność lokalnego rynku pracy, brak perspektyw dla młodzieży,
- starzenie się społeczeństwa i problemy z opieką osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, dostępnością do usług medycznych i społecznych dla takich osób,
- słabą dostępność do obiektów infrastruktury społecznej (niewystarczająca baza kulturalno-oświatowa),
- małą aktywność mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym, niski poziom integracji mieszkańców.

Na ostatnich miejscach w sferze zagrożeń wg ankietowanych są: bezrobocie, ubóstwo, brak poczucia bezpieczeństwa, przypadki przestępczości – oceniane jako problemy o minimalnym znaczeniu. Ankietowani jako wystarczającą ocenili dostępność bazy kulturalno-oświatowej oraz aktywność ośrodków kulturalnych i sportowych działających na terenie gminy.

W obszarze problemów ekonomicznych za najważniejsze uznano:

- problemy z przyciągnięciem strategicznych inwestorów oraz brak wsparcia dla tworzących nowe miejsca pracy,
- brak wystarczającej liczby miejsc pracy oraz brak widoków na poprawę tego stanu rzeczy, ze względu na zbyt małą ilość małych i średnich przedsiębiorstw,
- brak przygotowania lub zły stan techniczny terenów inwestycyjnych, które mogłyby być atrakcyjne dla większych, strategicznych inwestorów.

Za zadanie priorytetowe w tej sferze uznano wspieranie polityki w powstawaniu nowych podmiotów gospodarczych, nowych miejsc pracy oraz pozyskanie inwestorów.

W obszarze problemów infrastruktury i zagospodarowania przestrzennego za najważniejsze uznano:

- dostępność kompleksowej infrastruktury technicznej – należałoby zadbać przede wszystkim o dostępność sieci kanalizacyjnej oraz rozbudowę sieci gazowej
- polepszenie komunikacji i bezpieczeństwa w ruchu drogowym – ze względu na strukturę przestrzenną miasta występują znaczne utrudnienia w ruchu komunikacyjnym, koniecznym jest zadbanie o odpowiedni standard dróg i otoczenia drogowego, właściwe oświetlenie i oznakowanie oraz o wszelkiego rodzaju ułatwienia komunikacyjne,
- brak ładu przestrzennego i właściwego zagospodarowania terenu, przy jednoczesnej niskiej funkcjonalności,
- mała atrakcyjność dla większych inwestorów,
- poprawę estetyki i funkcjonalność obszaru, niezadawalający stan zabytków,
- złą sytuację na rynku mieszkaniowym oraz niski standard mieszkań, szczególnie w centrum miasta.

Wykazane zostały ponadto najważniejsze działania, jakie należy przeprowadzić na obszarze rewitalizowanym, które według opinii respondentów wpłynęłyby na rozwój gminy jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i otwartego dla inwestorów i turystów. Ankietowi zgłosili obszary, których rozwój może spowodować ożywienie gospodarcze i powstanie nowych miejsc pracy, poprawę estetyki, funkcji społecznych i przestrzenno-środowiskowych. Należą do nich: centrum miasta Biała Rawska, Plac Wolności, Plac Kościelny oraz obszar po terenach PGR w Babsku.

Propozycje działań zostaną przeanalizowane przy formułowaniu projektów i zadań do niniejszego „GPR...”.

2.2. Podsumowanie problemów sfery społecznej

W wyniku przeprowadzonej analizy – przy użyciu 9 obiektywnych wskaźników dla sfery społecznej oraz wyliczeniu z przedstawionych danych wskaźnika syntetycznego (metoda IMD) - na terenie gminy Biała Rawska wyznaczone zostały jednostki urbanistyczne, w których zaznacza się stan kryzysowy (wszystkie jednostki urbanistyczne, które osiągnęły wskaźnik dodani). Natomiast wskaźnik ujemny oznacza brak problemów społecznych w danej jednostce urbanistycznej.

Wólka Babska, Wólka Lesiewska, Zakrzew, Zofianów, Żurawka, Biała Rawska OBSZAR I. Ogółem 32 jednostki urbanistyczne na terenie gminy.

2.5. Podsumowanie problemów sfery gospodarczej

Zgodnie z przyjętym założeniem, jednostkami urbanistycznymi, w których występuje kryzys w sferze gospodarczej są: Aleksandrów, Antoniów, Błazejewice, Chrzaszczew, Franklin, Galinki, Janów, Jelitów, Niemirowice, Orla Góra, Ossa, Pachy, Podlesie, Podsędkowice, Przyłuski Nowe/Pągów, Rokszyce, Słupce, Stanisławów/Krukówka, Stara Wieś, Szczuki, Szwejki Małe, Teodozjów, Tuniki, Wilcze Piętki, Wólka Lesiewska, Zofianów, Zofiów, Biała Rawska OBSZAR II, Biała Rawska OBSZAR III, Biała Rawska OBSZAR IV. Ogółem 30 jednostek urbanistycznych.

2.6. Podsumowanie problemów sfery technicznej

Zgodnie z przyjętym założeniem, jednostkami urbanistycznymi, w których występuje kryzys w sferze technicznej są: Aleksandrów, Babsk Obszar popegeerowski, Białogórne, Błazejewice, Dańków, Franklin, Julianów Lesiewski, Marchaty, Stara Wieś, Szwejki Małe, Zakrzew, Zofianów, Żurawia, Żurawka, Biała Rawska OBSZAR I, Biała Rawska OBSZAR III, Biała Rawska OBSZAR IV. Ogółem 17 jednostek urbanistycznych na terenie gminy.

3. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi, planistycznymi i operacyjnymi na poziomie gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu. W niniejszym rozdziale zostało przedstawione powiązanie Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi Gminy Biała Rawska. Przeanalizowano dokumenty strategiczne i planistyczne z poziomu krajowego, regionalnego oraz lokalnego.

Powiązania Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030 opracowana została i przyjęta Uchwałą Nr LV/402/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 25 sierpnia 2022r. Określa ona strategiczne schematy rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci celów i zadań operacyjnych oraz wskazuje środki finansowe i ich źródła niezbędne do realizacji przyjętych celów i zadań. Strategia zawiera zasady i sposoby zarządzania gminą w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania jakie należy podjąć, aby gmina mogła funkcjonować, a przede wszystkim rozwijać się w założonych kierunkach. Na podstawie diagnozy sytuacji przestrzennej, społecznej i gospodarczej gminy strategia formułuje misję i wizję rozwoju gminy.

Wizja rozwoju stanowi opis pożądanego stanu rzeczywistości społeczno-gospodarczej obszaru Gminy Biała Rawska w perspektywie 2030 roku. Jest to stan, jaki ma zostać osiągnięty, na skutek realizacji planu strategicznego zawartego w niniejszym dokumencie.

Wizja to również najważniejszy zapis Strategii, który ma stanowić zapis planów, ale i ambicji rozwojowych oraz być kluczowe dla szerokiego grona interesariuszy.

Wizja Gminy Biała Rawska: *„Gmina Biała Rawska jest przyjazną i atrakcyjną przestrzenią do życia, pracy, zamieszkania, rozwoju, spędzania czasu wolnego wszystkich grup społecznych. W gminie udało się połączyć tradycje rolnicze z rozwojem innych gałęzi gospodarki i przedsiębiorczości. Biała Rawska to gmina ekologiczna, wyposażona w nowoczesną infrastrukturę techniczną, dobrze skomunikowana oraz funkcjonalna przestrzeń.”*

Misja wskazuje i wyznacza naczelny cel polityki rozwoju. Jest to wewnętrznie spójna deklaracja, korespondująca z głównym zadaniem określonym dla gminy przez ustawę o samorządzie gminnym jakim jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej.

Misja Gminy Biała Rawska: *„Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania w przyjaznym i bezpiecznym środowisku oraz rozwoju społeczno – gospodarczego poprzez wykorzystanie przewag w regionie, aktywności i ambicji mieszkańców, skuteczności działań samorządu.”*

Stan docelowy rozwoju lokalnego – osiągnięcie wizji – będzie możliwe dzięki realizacji poszczególnych celów przyjętych w planie strategicznym. Sformułowane cele strategiczne przypisane zostały do określonych sfer rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego, zakładając zintegrowane podejście do przyszłości gminy. Wyznaczone zostały trzy cele strategiczne, do których przyporządkowane zostały po trzy cele operacyjne, co stanowi trzon planu strategicznego. Dalszym elementem jest przypisanie poszczególnym celom kierunków działań.

Cel strategiczny: Rozwój społeczny gminy Biała Rawska podnoszący jakość kapitału społecznego

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie problemom społecznym mieszkańców
2. Poprawa dostępu i jakości usług społecznych
3. Wzmacnianie tożsamości lokalnej, partycypacji i integracji społecznej

Cel strategiczny: Rozwój przestrzenny gminy Biała Rawska zwiększający jej spójność i dostępność terytorialną

Cele operacyjne:

1. Wzrost ładu przestrzennego, jakości przestrzeni publicznych i efektywnego ich zagospodarowania
2. Poprawa dostępności i funkcjonalności infrastruktury komunikacyjnej, integracja przestrzenna gminy
3. Rozwój prośrodowiskowej infrastruktury technicznej i efektywnej gospodarki komunalnej

Cel strategiczny: Rozwój gospodarczy gminy Biała Rawska wzmacniający jej konkurencyjność

Cele operacyjne:

1. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i warunków inwestowania w gminie
2. Umacnianie rolnictwa jako wiodącej gałęzi gospodarki gminy

3. Wdrażanie rozwiązań wpływających na poprawę jakości środowiska

Realizacja projektów rewitalizacyjnych wpłynie na osiągnięcie wszystkich celów strategicznych zawartych w Strategii Rozwoju Gminy. Ustawa o rewitalizacji nadała rewitalizacji nowe znaczenie: jest ona interwencją w kryzys społeczny, a dopiero potem – gospodarczy, ekologiczny, funkcjonalno-przestrzenny i techniczny. Ze względu na swój – wskazany Ustawą – interdyscyplinarny charakter, Program Rewitalizacji nie jest jedną z polityk branżowych Gminy, ale strategicznym narzędziem systemowym na etapie programowania. Program jest płaszczyzną integracji działań rewitalizacyjnych mogących należeć merytorycznie do różnych polityk branżowych, na etapie wdrażania – Program Rewitalizacji jest ramą operacyjną służącą spójnemu zarządzaniu działaniami z obszaru różnych branż merytorycznych. Przy takim usytuowaniu Programu w systemie realizacji polityk i strategii gminnych, system ten staje się spójny, a całość działań strategicznych jest efektywniejsza.

Powiązania Programu Rewitalizacji ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biała Rawska

Aktualnie obowiązującym dokumentem jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego miasta i gminy Biała Rawska przyjęte uchwałą Nr IX/58/11 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 17 czerwca 2011r. ze zm..

Studium określa cele i kierunki polityki, jakie będzie realizować Samorząd na obszarze gminy. Przyjmuje się zrównoważony rozwój obszaru gminy jako podstawę do formułowania kierunków zasad i warunków zagospodarowania.

Misja rozwoju gminy Biała Rawska:

„Kształtowanie obszaru jako dynamicznie rozwijającego się, wielofunkcyjnego i zintegrowanego z regionem ośrodka miejsko-gminnego:

- dbającego o wzrost poziomu życia mieszkańców,
- chroniącego wartości historyczne i przyrodnicze
- tworzącego sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości,
- tworzącego sprzyjające warunki dla rozwoju rekreacji niedzielnej i pobytowej,
- wspierającego rozwój szkolnictwa, kultury oraz sportu,
- otwartego na inwestorów”.

„Miasto i Gmina Biała Rawska, obszarem atrakcyjnym do inwestowania i przyjaznym dla mieszkańców”.

Cel generalny:

„Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zrównoważony rozwój cywilizacyjny oraz wzrost znaczenia na arenie regionalnej i krajowej”.

Głównymi celami rozwoju społecznego i gospodarczego są:

- utrzymanie optymalnego poziomu warunków gospodarowania w obszarach rolniczej sfery produkcyjnej,
- zrównoważenie rozwoju gminy w zakresie ekologicznym i funkcjonalnym,
- rozwój węzłowych ośrodków sieci osadniczej gminy w zakresie mieszkalnictwa i miejsc pracy,

- określenie warunków i stymulowanie rozwoju sfery usług rolniczych i społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru miasta Biała Rawska.

Z punktu rozwoju przestrzennego gminy najistotniejsze są obszary docelowego zainwestowania wynikające z przyjętych kryteriów rozwoju gminy, prognoz zmian liczby ludności, przeznaczenia gruntów czy rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Istotne jest także wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy do rozwoju przemysłu rolno-spożywczego. W nawiązaniu do przyjętych założeń studium określa kierunki rozwoju systemu komunikacji i infrastruktury technicznej. Cele realizacji polityki przestrzennej gminy wymienione w Studium realizowane będą za pomocą funkcji studium tj. regulacyjnej, informacyjnej oraz koordynacyjnej. Ta ostatnia funkcja polegać będzie na dostarczaniu racjonalnych przesłanek dla decyzji lokalizacyjnych podmiotów realizujących inwestycje celu publicznego, a także dla działań z zakresu rewitalizacji i/lub przekształceń obszarów zdegradowanych, ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, gospodarki gminnym zasobem nieruchomości, itp..

Powiązania Programu Rewitalizacji z Programem ochrony środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029

Program ochrony środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. POŚ przyjęty został Uchwałą Nr XLIV/312/21 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26 listopada 2021r. Program Ochrony Środowiska jest dokumentem planowania strategicznego, zawiera cele i kierunki działań. Program jest wykorzystywany jako główny instrument strategicznego zarządzania gminą w zakresie ochrony środowiska.

Cele i przypisane im kierunki interwencji w poszczególnych obszarach interwencji:

Ochrona powietrza i klimatu

Cel: Poprawa jakości powietrza

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie niskiej emisji
- Wykorzystanie energii z OZE
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych

Ochrona przed hałasem

Cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem

Kierunki interwencji:

- Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu
- Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas
- Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel: Wyeliminowanie negatywnych oddziaływań pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji:

- Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych

Gospodarowanie wodami

Cel: Poprawa jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania

Kierunki interwencji:

- Ograniczenie zużycia wody i poprawa jej jakości
- Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne

Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji:

- Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu

Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Cel: Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Kierunek interwencji:

- Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych

Ochrona gleb

Cel: Właściwe użytkowanie istniejących zasobów geologicznych

Kierunek interwencji:

- Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Gminy Biała Rawska

Kierunki interwencji:

- Racjonalna gospodarka odpadami
- Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne

Ochrona przyrody i krajobrazu

Cel: Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej

Kierunek interwencji:

- Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem

Cel: Powiększenie zasobów leśnych i zapewnienie ich kompleksowej ochrony

Kierunek interwencji:

- Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych

Zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia.

Kierunek interwencji:

- Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Zaplanowane w programie rewitalizacji działania rewitalizacyjne będą realizować cele programu ochrony środowiska głównie w obszarach: ochrona powietrza i klimatu, ochrona przed hałasem, gospodarka wodno-ściekowa, ochrona przyrody i krajobrazu.

Powiązania Programu Rewitalizacji z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biała Rawska na lata 2021-2030

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biała Rawska na lata 2021-2030 przyjęty został Uchwałą Nr LIII/388/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26 maja 2022r.

Plan gospodarki niskoemisyjnej to dokument strategiczny szczebla lokalnego, który wyznacza cele i kierunki działań koncentrując się na rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, tj.:

- ograniczeniu emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym gazów cieplarnianych
- pozyskaniu energii ze źródeł odnawialnych
- redukcji zużycia energii finalnej, co nastąpi poprzez wzrost efektywności energetycznej

Wyznaczono cel główny wdrażania krótko/średnioterminowej strategii rozwoju niskoemisyjnego na terenie gminy Biała Rawska do 2030 roku:

- Redukcja zużycia energii finalnej w 2030 roku wyniesie 6 379,3 MWh, tj. około 2,5 % (w stosunku do przyjętego roku bazowego – 2014)
- Redukcja emisji CO₂ w 2030 roku wyniesie 9 496,1 Mg, tj. około 11,2% (w stosunku do przyjętego roku bazowego – 2014)
- Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych do 12% (liczone w stosunku zużycia energii końcowej w roku bazowym [produkcja energii z OZE wzrośnie do poziomu ok. 9233,1 MWh w 2030 roku]

Cel szczegółowy w zakresie redukcji pozostałych zanieczyszczeń do powietrza tj.:

- redukcja emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ o 3,0477 Mg/rok
- redukcja emisji pyłu zawieszonego PM_{2,5} o 2,4797 Mg/rok
- redukcja emisji benzo(a)pirenu o 0,002 Mg/rok

Realizacja ww. celów w zakresie planowania zagospodarowania przestrzennego ma następować poprzez uwzględnianie kryteriów energetycznych, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, wielofunkcyjności zabudowy itp. Realizacja działań rewitalizacyjnych zaplanowanych w programie rewitalizacji (projekt 6. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji) przyczyni się do wdrożenia zapisów określonych w PGN.

Powiązania Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 przyjęta została Uchwałą Nr XXXI/414/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 6 maja 2021r.

Strategia to kompleksowy plan, który zawiera wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia.

W poszczególnych sferach rozwoju wskazano cele strategiczne:

1. sfera gospodarcza – cel strategiczny: nowoczesna i konkurencyjna gospodarka
2. sfera społeczna – cel strategiczny: obywatelskie społeczeństwo równych szans
3. sfera przestrzenna – cel strategiczny: atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Strategiczne założenia rozwoju województwa w sferze przestrzennej są zbieżne z założeniami Programu Rewitalizacji i zakładają m.in.:

Strefa gospodarcza – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka

Cele operacyjne:

1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego

Strefa społeczna – Obywatelskie społeczeństwo równych szans

Cele operacyjne:

2.1. Rozwój kapitału społecznego

2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego

Strefa przestrzenna – Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cele operacyjne:

3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska

3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu

3.3. Zwiększenie dostępności transportowej

Powiązania Programu Rewitalizacji z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi” przyjęty został Uchwałą Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018r. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego stanowi politykę przestrzenną samorządu województwa i odgrywa istotną rolę w gospodarowaniu przestrzenią. Plan określa cele i kierunki rozwoju przestrzennego regionu w perspektywie długookresowej, uwzględnia ustalenia strategii rozwoju województwa i stanowi podstawę do wyboru działań priorytetowych w kolejnych okresach programowania. Plan stanowi element systemu planowania przestrzennego, pełni istotną rolę koordynacyjną między planowaniem na szczeblu krajowym a metropolitalnym i miejscowym.

Cele szczegółowe Planu:

- Region spójny o zrównoważonym systemie osadniczym
- Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej
- Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej
- Region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego
- Region o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym
- Region o wysokiej atrakcyjności turystycznej
- Region o krajobrazie wysokiej jakości
- Region o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego
- Region efektywnie wykorzystujący endogeniczny potencjał rozwoju na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego

Program Rewitalizacji odpowiada na cele szczegółowe Planu we wszystkich sferach: gospodarczej, społecznej i przestrzennej.

Powiązania Programu Rewitalizacji z Programem Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028

Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 przyjęty został Uchwałą Nr XXXIV/445/21 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 sierpnia 2021 roku. Dokument ma na celu realizację krajowej polityki ochrony środowiska na szczeblu wojewódzkim, zgodnie z dokumentami strategicznymi i programowymi.

Dokument określa cele, kierunki i działania dotyczące emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego poprzez:

- Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych
- Poprawa płynności ruchu na terenach miejskich poprzez budowę obwodnic
- Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. stojaki na rowery, wypożyczalnie rowerów)
- Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.
- Rozwój komunikacji publicznej – wymiana taboru na pojazdy nisko – lub bezemisyjne (zasilane gazem LPG, LNG, CNG, hybrydowe lub elektryczne), a także wdrażanie rozwiązań podnoszących efektywność energetyczną w ruchu kolejowym
- Rozwój połączeń kolejowych na terenie województwa oraz poprawa stanu infrastruktury dworcowej
- Opracowanie i wdrażanie planów zrównoważonej mobilności miejskiej
- Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów osobowych)
- Dostosowanie floty pojazdów do wymogów odnośnie elektromobilności
- Czyszczenie powierzchni jezdni na mokro w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym w ciągach ulic głównych w miastach powiatowych i na prawach powiatu

Działania minimalizujące negatywny wpływ transportu zaplanowane w programie ochrony środowiska będą realizowane w zakresie zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych. Ponadto w Programie Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza uwzględnione zostało zadanie: Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych (w tym termomodernizacja), które w Programie rewitalizacji realizowane będzie poprzez projekt 6. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji.

Powiązania Programu Rewitalizacji z Celami rozwojowymi UE CP5 Europa bliżej obywateli

Celem oddziaływania na wyzwania rozwojowe UE określono w okresie programowania 2021-2027 poszczególne cele: CP1. Bardziej inteligentna Europa (EFRR) CP2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (EFRR) CP3. Lepiej połączona Europa (EFRR) CP4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym (EFRR i EFS+) CP5. Europa bliżej obywateli (EFRR). Ostatni

z celów będzie realizowany w zakresie rewitalizacji projektów obejmujących adaptację i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa oraz dziedzictwo kulturowe i naturalne (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych, odbudowa, budowa, rozbudowa obiektów dziedzictwa naturalnego).

Powiązania Programu Rewitalizacji ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju 2020

Uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017r. przyjęta została Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.). W Strategii wskazano cel 3. Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom Miasta, a w ramach celów operacyjnych cel 3.1. Poprawa warunków rozwojowych polskich miast, działania po 2020r. Pośród działań tych wskazano promowanie podejścia partycypacyjnego w podejmowaniu decyzji oraz w zakresie zarządzania miastami i realizacji działań rewitalizacyjnych, w tym nacisk na realizację niskoemisyjnych strategii miejskich oraz strategii zrównoważonej mobilności miejskiej na funkcjonalnych obszarach zurbanizowanych.

Powiązania Programu Rewitalizacji z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030r. W dokumencie zapisano cel: Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. W jego ramach wskazano, że w dążeniu do zapewnienia spójności terytorialnej i wyrównywania szans obszarów borykających się z problemami rozwojowymi lub restrukturyzacyjnymi wykorzystana zostanie rewitalizacja – jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych (tj. terytoria wewnętrzne gminy, na których zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze, przede wszystkim, społecznej, a także gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej). Działania rewitalizacyjne będą prowadzone na różnego typu obszarach miejskich i wiejskich, które nie są w stanie poradzić sobie same ze skalą lokalnych wyzwań i problemów spowodowanych degradacją zabudowy, czy pozostałymi elementami tkanki miejskiej, licznymi problemami gospodarczymi, demograficznymi, przestrzennymi i środowiskowymi. Rewitalizacja będzie wykorzystana jako jeden z impulsów przyspieszających procesy restrukturyzacyjne na obszarach zurbanizowanych, zmagających się głównie z trudnościami przemian społecznych czy degradacją materialną. Regulacje w zakresie rewitalizacji (obszary miejskie) i odnowy wsi powinny być zbieżne co do zasad ogólnych, a jednocześnie dopasowane do struktury osadniczej. Powinny one uwzględniać specyfikę problemów, potencjał finansowy i instytucjonalny, kapitał społeczny, które są odmienne na wsi i w miastach. W dokumencie wskazano odpowiedzialności poszczególnych jednostek administracji publicznej, która na

poziomie lokalnym powinna prowadzić efektywne i skuteczne działania rewitalizacyjne przez miasta na podstawie programów rewitalizacji oraz prowadzić efektywne i skuteczne działania naprawcze przez gminy na obszarach wiejskich na podstawie programów odnowy wsi (uwzględniających aktywizację społeczną i gospodarczą).

Powiązania Programu Rewitalizacji z Krajową Polityką Miejską

Niniejszy program był tworzony ze starannym zachowaniem zgodności ze wszystkimi zapisami Krajowej Polityki Miejskiej w zakresie rewitalizacji. Program Rewitalizacji jest w całości spójny z zapisami wątku tematycznego 4.5. KPM zatytułowanego „Rewitalizacja”. W strukturze celów rewitalizacja jest realizowana w ramach celu III: Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich. Zgodnie z dokumentem strategicznym celem działań w zakresie rewitalizacji jest zmiana strukturalna danego obszaru – poprzez modernizację tkanki miejskiej oraz wzmocnienie lub przywrócenie na nim aktywności gospodarczej i społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców. Celem polityki miejskiej w zakresie rewitalizacji powinno być wypracowanie i wdrażanie skutecznych mechanizmów koordynowania i integrowania zadań i działań różnych podmiotów, w tym prywatnych, w przygotowaniu i prowadzeniu kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej rewitalizacja jest ważną częścią myślenia o rozwoju miasta – powinna stać się kluczowym programem społecznym i gospodarczym miasta w odniesieniu do jego obszarów problemowych. Równocześnie jest ona procesem długotrwałym, kosztownym i wymagającym zachowania ciągłości oraz konsekwencji. Co więcej, wymaga trafnego zidentyfikowania i uruchomienia lokalnych potencjałów, co często jest trudnym wyzwaniem.

Podsumowując, działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji wynikać będą z celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Poniżej zaprezentowano zestawienie tabelaryczne:

Tabela 4. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie Gminy	Cele programu rewitalizacji	
	Cel 1 Wzmacnianie kapitału ludzkiego, aktywności i integracji społecznej oraz poprawa standardu usług społecznych	Cel 2 Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
Strategia Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030	Cel strategiczny: Rozwój społeczny gminy Biała Rawska podnoszący jakość kapitału społecznego	Cel strategiczny: Rozwój przestrzenny gminy Biała Rawska zwiększający jej spójność i dostępność terytorialną Cel strategiczny: Rozwój gospodarczy gminy Biała Rawska wzmacniający jej konkurencyjność
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	<u>Główne cele rozwoju społecznego i gospodarczego:</u> – rozwój węzłowych ośrodków sieci osadniczej gminny w zakresie	

Gminy Biała Rawska	mieszkalnictwa i miejsc pracy, – określenie warunków i stymulowanie rozwoju sfery usług rolniczych i społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru miasta Biała Rawska.	
Program ochrony środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	Cele i przypisane im kierunki interwencji w poszczególnych obszarach interwencji: <u>Ochrona powietrza i klimatu</u> Cel: Poprawa jakości powietrza Kierunki interwencji: • Ograniczenie niskiej emisji • Wykorzystanie energii z OZE • Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych <u>Ochrona przed hałasem</u> Cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gminy ponadnormatywnym hałasem Kierunki interwencji: • Rozwój i usprawnienie systemów transportu o obniżonej emisji hałasu • Zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas • Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego <u>Gospodarka wodno-ściekowa</u> Cel: Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Kierunek interwencji: • Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu <u>Ochrona przyrody i krajobrazu</u> Cel: Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej Kierunek interwencji: • Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazem	
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biała Rawska na lata 2021-2030	Brak oddziaływania	Cel szczegółowy w zakresie redukcji pozostałych zanieczyszczeń do powietrza tj.: • redukcja emisji pyłu zawieszonego PM10 o 3,0477 Mg/rok • redukcja emisji pyłu zawieszonego PM2,5 o 2,4797 Mg/rok • redukcja emisji benzo(a)pirenu o 0,002 Mg/rok

Tabela 5. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym	Cele programu rewitalizacji	
	Cel 1 Wzmacnianie kapitału ludzkiego, aktywności i integracji społecznej oraz poprawa standardu usług społecznych	Cel 2 Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030	<i>Strefa społeczna – Obywatelskie społeczeństwo równych szans</i> Cele operacyjne: 2.1. Rozwój kapitału społecznego 2.3. Ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego <i>Strefa gospodarcza – Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka</i> Cele operacyjne: 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego	<i>Strefa przestrzenna – Atrakcyjna i dostępna przestrzeń</i> Cele operacyjne: 3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego	Brak oddziaływania	• Region spójny o zrównoważonym systemie osadniczym • Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury transportowej • Region o wysokiej jakości i dostępności infrastruktury technicznej • Region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego • Region o dobrze zachowanym dziedzictwie kulturowym • Region o wysokiej atrakcyjności turystycznej • Region o krajobrazie wysokiej jakości • Region o wysokim poziomie bezpieczeństwa publicznego • Region efektywnie wykorzystujący endogeniczny potencjał rozwoju na rzecz zrównoważonego rozwoju przestrzennego
Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028	Brak oddziaływania	Zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego poprzez: • Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych • Poprawa płynności ruchu na

		terenach miejskich poprzez budowę obwodnic
--	--	--

Tabela 6. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym i europejskim

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym	Cele programu rewitalizacji	
	Cel 1 Wzmacnianie kapitału ludzkiego, aktywności i integracji społecznej oraz poprawa standardu usług społecznych	Cel 2 Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
Cele rozwojowe UE CP5 Europa bliżej obywateli	Brak oddziaływania	DZIEDZICTWO KULTUROWE i NATURALNE (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych, odbudowa, budowa, rozbudowa obiektów dziedzictwa naturalnego) REWITALIZACJA (adaptacja i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa
Strategia odpowiedzialnego Rozwoju 2020	Cel 3.1. Poprawa warunków rozwojowych polskich miast, działania do 2020 r.	
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.	
Krajowa Polityka Miejska	Cel III: Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich.	

4. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA

4.1. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy - czyli obszar charakteryzujący się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz występowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej w jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Zatem wyznaczenie obszaru zdegradowanego na terenie gminy Biała Rawska przeprowadzone zostanie poprzez:

- diagnozę koncentracji negatywnych zjawisk społecznych,
- diagnozę występowania pozostałych negatywnych zjawisk (gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych).

Zaproponowana metoda zapewnia zobiektywizowanie wyników oraz uwzględnia uwarunkowania w zakresie dostępności danych i hierarchii istotności poszczególnych mierników. Przyjęto, że podstawową metodą przestrzennej prezentacji danych w diagnozie będzie metoda kartogramu, służąca do ilościowego przedstawiania na mapie przestrzennego rozmieszczenia intensywności określonego zjawiska w granicach pól odniesienia (analizowanych jednostek urbanistycznych). Opiera się ona na założeniu jednolitego rozmieszczenia diagnozowanego zjawiska na całym obszarze jednostki urbanistycznej. Ponadto dane zaprezentowano w formie map ilustrujących rozkład zmiennej w analizowanych jednostkach urbanistycznych. Ostatnim krokiem w analizie było podsumowanie występowania różnych rodzajów zjawisk negatywnych w jednostkach urbanistycznych i wskazanie obszaru zdegradowanego na podstawie uzyskanych wyników. Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowiła analiza, w której wykorzystane zostały obiektywne i weryfikowalne mierniki (wskaźniki) i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Wybrano ogółem 18 reprezentatywnych wskaźników dla poszczególnych sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. W stosunku do każdego wskaźnika określono czy jest tzw. stymulantą, czy destymulantą rozumianą, jako wskazanie, że wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego przy stymulancie i zjawiska negatywnego przy destymulancie. W opisie każdego wskaźnika zawarto informacje o źródle danych wyjściowych, które przedstawiają stan na koniec 2021 roku. Dla ujednolicenia wartości dane statystyczne przeliczane były na 100 mieszkańców danej jednostki urbanistycznej (w stosunku do większości wyliczanych wskaźników) oraz 100 ha (głównie dla wskaźników przestrzennych).

W stosunku do każdego wskaźnika została wyliczona średnia wartość dla gminy, czyli wskaźnik referencyjny, poniżej lub powyżej którego wyznaczono dodatkowo dwa progi 25% i 50% niższe lub wyższe od średniej dla gminy, z wyjątkiem danych dotyczących demografii, gdzie progi wynosiły odpowiednio 10% i 25%. Zatem wskaźniki: w 1 przypadku 50% poniżej lub powyżej średniej dla gminy i w 2 przypadku 25% poniżej lub powyżej średniej dla gminy uznano, jako występowanie stanu kryzysowego w danej jednostce urbanistycznej.

Z uwagi na brak dostępnych danych ilościowych w niektórych obszarach objętych badaniem bazowano na ocenie jakościowej zespołu ekspertów, tj. głównie pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej lub pracowników innych jednostek.

Lista poddanych analizie wskaźników odnoszących się do poszczególnych sfer problemowych

SFERA SPOŁECZNA

W sferze społecznej, która jest najważniejszym elementem procesu diagnostycznego, analizie poddano zjawiska: sytuacji demograficznej, najważniejszych zjawisk społecznych i pomocy społecznej, bezpieczeństwa na terenie gminy oraz aktywności mieszkańców. Na potrzeby analizy problemów społecznych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców - Wskaźnik obciążenia demograficznego – **destymulanta**,
- Liczba osób pobierających zasiłki pomocy społecznej na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Liczba osób pobierających świadczenie pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców - **destymulanta**,
- Liczba osób pobierających świadczenie pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Liczba osób pobierających świadczenie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Liczba osób pobierających świadczenie pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – **destymulanta**,
- Liczba przestępstw popełnionych na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Frekwencja wyborcza na 100 mieszkańców uprawnionych do głosowania – **stymulanta**.

SFERA GOSPODARCZA

Pod względem gospodarczym gmina Biała Rawska ma charakter rolniczy. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny (96% podmiotów gospodarczych), w którym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 674 podmiotów (tj. 79% ogółu podmiotów w sektorze). Liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego świadczy o aktywności ekonomicznej mieszkańców gminy. Na potrzeby analizy problemów gospodarczych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców – **stymulanta**,
- liczby zawieszonych działalności podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców danej jednostki urbanistycznej – **destymulanta**.

SFERA ŚRODOWISKOWA

W sferze środowiskowej skupiono się na dwóch elementach, które są problemowe na terenie gminy Biała Rawska. Są nimi niewypełnienie założeń programowych wynikających z „Planu gospodarki niskoemisyjnej” oraz zbyt małe zainteresowanie społeczne usunięciem wyrobów zawierających azbest. Gmina zobowiązała się do podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości powietrza, a w szczególności do redukcji emisji gazów cieplarnianych; zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie poziomu efektywności energetycznej; osiągnięcie poziomu docelowego ozonu przyziemnego. Na potrzeby analizy problemów środowiskowych wykorzystano poniższe wskaźniki:

- Poziom emisji CO₂ na 100 mieszkańców – **destymulanta**,
- Ilości azbestu, wyrobów zawierających azbest w Mg do usunięcia z terenu gminy na 100 mieszkańców – **destymulanta**.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Na rozmieszczenie terenów zabudowy mieszkalnej i niemieszkalnej na terenie gminy wpływ miały: sieć hydrograficzna obszaru, układ komunikacyjny, zajmowanie terenów leśnych pod uprawy rolne, podziały gospodarstw rolnych. Na tej bazie powstały pasma zabudowy zagrodowej w południowej części gminy – rejon miejscowości: Jelitów, Teodozjów, Rostławowice; Zofianów, Bronisławów, Zofiów, Słupce; Janów; Orla Góra – oraz rozproszona zabudowa w centralnej i północnej części gminy. Teren miasta tworzy zwarty układ osadniczy oparty na centrum (czyli najstarszych fragmentach zabudowy miasta) skupiony na osi rynek - kościół - pałac. Dalsza zabudowa zaczęła się kształtować w wyniku wydłużania się pasm zabudowy (głównie mieszkalnej) wzdłuż dróg wylotowych z miasta oraz powstawanie nowej osiedlowej zabudowy jednorodzinnej po północno-zachodniej stronie rzeki Białki. W większości sołectw wiodącą funkcją zagospodarowania przestrzeni jest rolnictwo lub sadownictwo, natomiast funkcjami uzupełniającymi są produkcja i obsługa produkcji rolniczej, a także na terenach atrakcyjnych środowiskowo - indywidualna zabudowa rekreacyjna. W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- Dostępności do obiektów społecznych – **destymulanta**,
- Liczba obiektów zabytkowych wymagających odnowy na 100 ha powierzchni obszaru – **destymulanta**.

SFERA TECHNICZNA

Głównym szlakiem komunikacyjnym gminy Biała Rawska jest droga wojewódzka Nr 725 relacji Rawa Mazowiecka-Grójec. Przez miejscowość Babusk przebiega fragment drogi krajowej S8 Warszawa-Wrocław o długości 5,3 km. Pozostałą sieć komunikacyjną stanowią drogi powiatowe i gminne - 114,2 km. Część dróg gminnych wymaga pilnych remontów i modernizacji ze względu na zły lub bardzo zły stan techniczny. Stan infrastruktury drogowej wpływa na komfort jazdy i częstotliwość wypadków i zdarzeń drogowych.

Gospodarka wodna gminy Biała Rawska opiera się na poborze wody z 4 ujęć wód podziemnych. Długość wybudowanej sieci wodociągowej w gminie wynosi 173,9 km, a kanalizacyjnej zaledwie 21,7 km. Sieć wodociągowa w części miasta nie jest zmodernizowana stąd jej awaryjność. Na stan sieci kanalizacyjnej wpływ ma rozproszenie zabudowy na terenie wiejskim, duże arealty gospodarstw głównie we wschodniej części gminy. Na terenie gminy funkcjonują 4 oczyszczalnie ścieków, w tym 1 obsługująca teren miasta. Na terenach gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych lub z przydomowych oczyszczalni ścieków. W celu oceny natężenia występowania negatywnych zjawisk technicznych dokonano oceny następujących wskaźników z tego zakresu:

- Długości dróg gminnych koniecznych do remontu w przeliczeniu na 100 ha powierzchni obszaru - **destymulanta**,
- Liczba zdarzeń drogowych zgłoszonych policji na 100 mieszkańców - **destymulanta**,
- Długość awaryjnej sieci wodociągowej w przeliczeniu na 100 ha powierzchni obszaru - **destymulanta**.

Ze względu na różnorodność dostępnych danych, charakteryzujących poszczególne obszary, do analizy koncentracji negatywnych zjawisk wykorzystano metodę IMD. Polega ona na określeniu syntetycznego wskaźnika problemowego dla każdego z analizowanych obszarów w oparciu o średnią arytmetyczną danego wskaźnika oraz odchylenie standardowe wskaźnika. Kolejne etapy budowy wskaźnika syntetycznego to:

1. Wyliczenie średniej arytmetycznej dla wszystkich jednostek urbanistycznych (pola podstawowe) danych dla poszczególnych wskaźników
2. Wyliczenie odchylenia standardowego dla poszczególnych wskaźników
3. Przekształcenie wskaźników przy uwzględnieniu czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą
4. Wyliczenie wskaźnika syntetycznego.

Szczegółowy opis metody IMD zamieszczono w publikacji Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa „Delimitacja krok po kroku”.

Analizę metodą IMD przeprowadzono dla 9 wskaźników sfery społecznej oraz odrębnie dla 2 lub 3 wskaźników sfery gospodarczej, sfery środowiskowej, sfery funkcjonalno-przestrzennej oraz sfery technicznej. Wskaźniki syntetyczne mające wartości dodatnie wskazują na koncentrację negatywnych zjawisk w tej sferze.

Za obszary kryzysowe w omawianych sferach tj. społecznej (głównej – wskaźnik decydujący) gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej na terenie gminy Biała Rawska uznano te jednostki urbanistyczne, w których osiągnięte zostały najmniej korzystne wskaźniki (jednostki urbanistyczne, które osiągnęły wskaźnik dodatni). Natomiast wskaźnik ujemny oznacza brak problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w danej jednostce urbanistycznej.

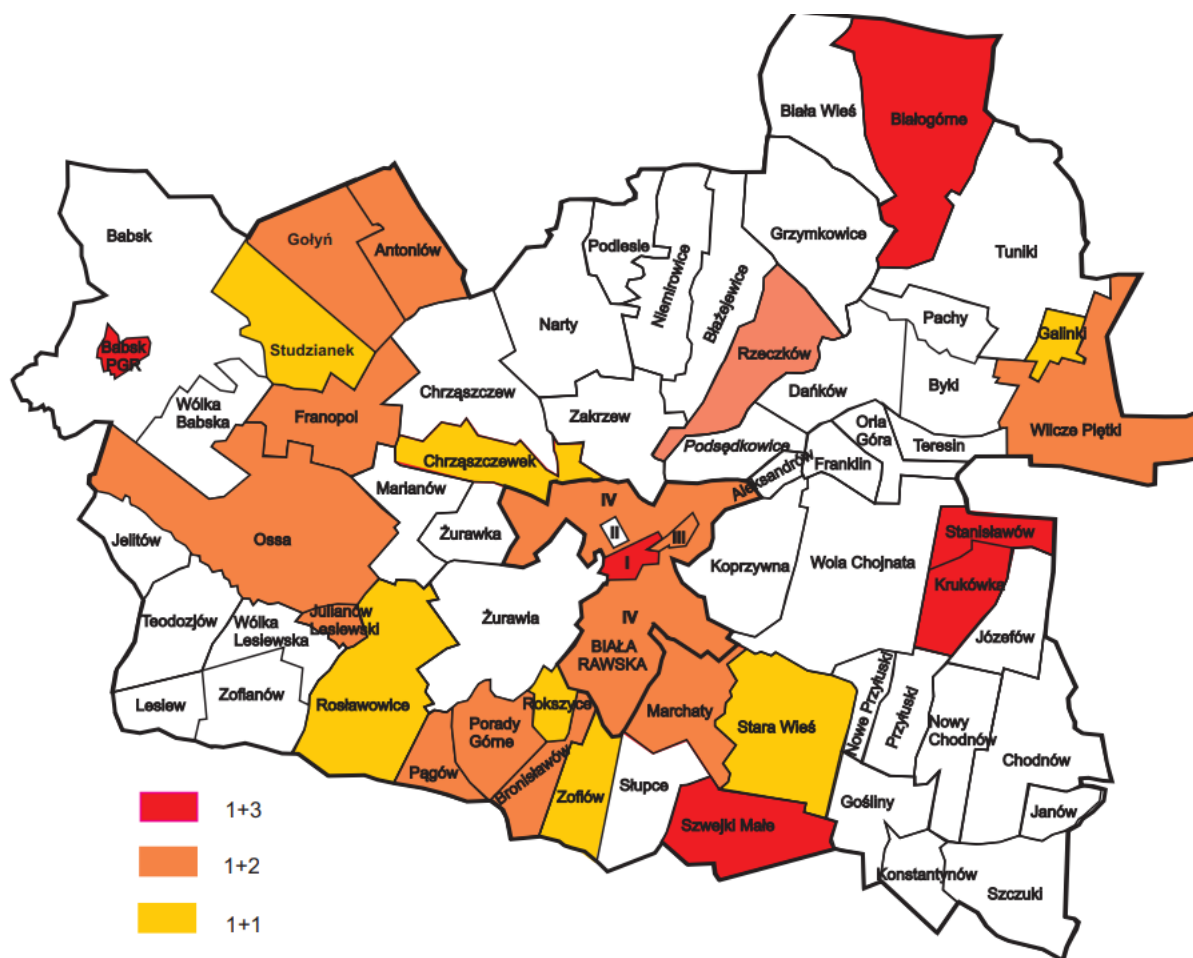
Tabela 7. Synteza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w gminie Biała Rawska (opracowanie własne)

Jednostka urbanistyczna	Negatywny wskaźnik syntetyczny dla sfery społecznej	Negatywny wskaźnik syntetyczny sfery gospodarczej	Negatywny wskaźnik syntetyczny sfery środowiskowej	Negatywny wskaźnik syntetyczny sfery przestrzenno-funkcjonalnej	Negatywny wskaźnik syntetyczny sfery technicznej	Obszar kryzysowy
Aleksandrów	-0,59843	0,4966	0,0341	-0,0563	1,5952	Nie
Antoninów	0,70284	0,1755	-0,1561	0,7710	-0,4111	Tak
Babsk	-0,37744	-0,9738	0,4868	-0,3592	-0,3154	Nie
Babsk obszar Popegeerowski	0,74106	-0,2005	0,1919	0,5538	1,4195	Tak
Biała Wieś	-0,07466	-0,0792	0,7173	0,7710	-0,3792	Nie
Białogórne	0,42674	-0,0220	0,6357	0,7710	0,3069	Tak
Błazejewice	-0,34361	0,1991	-0,5177	-0,4699	0,3173	Nie
Bronisławów	1,18608	-0,0254	0,3678	0,7710	-0,4111	Tak
Byki	-0,29539	-0,1836	0,6934	-0,4699	-0,4111	Nie
Chodnów/ Nowy Chodnów	-0,08236	-0,1084	-0,2645	-0,3819	-0,2223	Nie

Chrząższczew	-0,20159	0,5039	-0,1858	-0,4411	-0,1239	Nie
Chrząższczewek	0,49302	-0,6584	0,7458	-0,4699	-0,1848	Tak
Dańków	0,43108	-0,5237	-0,0454	-0,4699	0,2624	Nie
Franklin	-0,82466	0,0644	-2,0764	-0,4699	0,2907	Nie
Franopol	0,36076	-0,0829	0,7876	-0,0123	-0,0970	Tak
Galinki	0,40851	0,2676	-0,7533	-0,0563	-0,4111	Nie
Gołyń	0,27224	-0,1017	0,1453	0,7710	-0,1878	Tak
Gośliny	0,39665	-0,2779	-0,3759	-0,0563	-0,1984	Nie
Grzymkowice	-0,27306	-0,8156	0,3086	-0,4699	-0,4111	Nie
Janów	-0,53389	0,4966	-0,6890	-0,4699	-0,4111	Nie
Jelitów	-0,47091	0,0501	-0,3255	-0,4699	-0,4111	Nie
Józefów	-0,54235	-0,2274	-0,3680	-0,0563	-0,4111	Nie
Julianów Lesiewski	1,05730	-1,4554	0,5659	-0,4699	0,1213	Tak
Konstantynów	-0,48348	-0,2645	-0,4163	0,8726	-0,4111	Nie
Koprzywna	-0,45617	-0,1152	-0,2280	-0,0563	-0,4111	Nie
Lesiew	0,56640	-0,5900	1,2406	-0,4699	-0,4111	Nie
Marchaty	0,34954	-0,6483	0,4916	-0,0563	0,0065	Tak
Marianów	-0,29409	-0,0254	0,8153	0,0059	-0,0358	Nie
Narty	-0,56205	-0,0198	-0,7716	-0,4699	-0,2008	Nie
Niemirówice	-0,03053	0,3405	-0,2002	-0,4699	-0,1346	Nie
Orla Góra	-0,46411	0,2575	0,2726	0,7710	-0,2516	Nie
Ossa	0,44473	0,2325	0,7451	-0,0563	-0,0759	Tak
Pachy	-0,28357	0,0285	0,2086	-0,4699	-0,4111	Nie
Podlesie	-1,04786	0,1755	0,6269	-0,0563	-0,2782	Nie
Podsędkowice	-0,67301	0,4966	-0,7147	-0,3926	-0,4111	Nie
Porady Górne/ Pągów	0,41547	-0,2229	0,0598	0,7710	-0,4111	Tak
Przyłuski/ Nowe Przyłuski	-0,18241	0,2721	-0,4526	-0,0563	-0,0730	Nie
Rokszycy	0,27563	0,4966	-0,7113	-0,0563	-0,4111	Tak
Rostawowice	0,09821	-0,1017	0,2770	-0,4699	-0,1848	Nie
Rzeczków	0,05886	-0,5237	0,1484	-0,0108	-0,2567	Tak
Słupce	-0,18596	1,8194	0,7401	-0,4699	-0,4111	Nie
Stanisławów/ Krukówka	0,10401	0,5353	0,0243	0,7710	-0,4111	Tak
Stara Wieś	0,31397	0,1127	-0,7854	-0,4699	0,0624	Nie
Studzianek	0,16310	-0,1129	0,1353	0,7710	-0,1476	Tak
Szczuki	0,06187	0,3972	-0,0486	-0,4699	-0,2782	Nie
Szwejki Małe	0,20181	0,3529	-0,1697	0,7710	0,4510	Tak
Teodozjów	-0,39389	0,2205	0,1316	-0,4699	-0,1476	Nie
Teresin	-0,41890	-0,0141	0,5261	-0,4699	-0,0496	Nie
Tuniki	-0,03473	0,2698	-0,8443	-0,0563	-0,4111	Nie
Wilcze Piętki	0,48917	0,3009	-0,5060	0,7710	-0,4111	Tak

Wola-Chojnata	0,00066	-0,0602	-0,2655	-0,4289	-0,0758	Nie
Wólka Babska	-0,36482	-0,1881	0,9180	-0,0563	-0,4111	Nie
Wólka Lesiewska	-0,23324	0,4619	0,1905	0,7710	-0,1502	Nie
Zakrzew	-0,52615	-0,5394	0,2721	-0,0563	0,4512	Nie
Zofianów	-0,03880	0,7564	0,0707	0,7710	0,3787	Nie
Zofiów	0,51917	0,8838	-0,9040	-0,4699	-0,4111	Tak
Żurawia	-0,19447	-0,3307	-0,1814	-0,4699	0,7281	Nie
Żurawka	-0,52904	-1,0749	0,6268	-0,8835	0,4294	Nie
Biała Rawska – OBSZAR I	0,979 31	-1,7705	0,7301	3,3899	4,1243	Tak
Biała Rawska – OBSZAR II	-0,22839	0,1807	-0,0241	-0,4699	-0,4111	Nie
Biała Rawska – OBSZAR III	0,12233	0,5417	-0,7183	-0,4699	2,0474	Tak
Biała Rawska – OBSZAR IV	0,60349	0,9515	-1,2317	-0,3956	0,1007	Tak

Rysunek 3. Obszar zdegradowany na terenie gminy biała Rawska według wskaźników delimitacyjnych (opracowanie własne)

Na powyższej mapie przedstawiony został obszar zdegradowany na terenie gminy Biała Rawska według wyliczeń negatywnych wskaźników syntetycznych z zastosowaniem kryterium gradacji, tj.:

- jednostki urbanistyczne, które poza negatywnym wskaźnikiem syntetycznym w sferze społecznej, uzyskały minimum 3 negatywne wskaźniki syntetyczne w pozostałych sferach - kolor czerwony (1+3),
- jednostki urbanistyczne, które poza negatywnym wskaźnikiem syntetycznym w sferze społecznej, uzyskały 2 negatywne wskaźniki syntetyczne w pozostałych sferach - kolor pomarańczowy (1+2),
- jednostki urbanistyczne, które poza negatywnym wskaźnikiem syntetycznym w sferze społecznej, uzyskały 1 negatywny wskaźnik syntetyczny w pozostałych sferach - kolor żółty (1+1).

Jednostkami urbanistycznymi na terenie gminy Biała Rawska spełniającymi łącznie dwa kryteria dotyczące wyznaczenie obszaru zdegradowanego (według zapisów ustawy o rewitalizacji – obszar zdegradowany to jednostka urbanistyczna, dla której spełnione są łącznie dwa kryteria tzn. określono obszar koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz określono występowanie co najmniej jednego z negatywnych zjawisk w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej) są: Antoniów, Babask obszar Popegeerowski, Białogórne, Chrzęszczewek, Franopol, Galinki, Gołyń, Julianów Lesiewski, Marchaty, Ossa, Porady Górne/Pągów, Rokszycy, Rosławowice, Rzeczków, Stanisławów/Krukówka, Stara Wieś, Studzianek, Szwejki Małe, Wilcze Piętki, Zofiów, Biała Rawska OBSZAR I, Biała Rawska OBSZAR III, Biała Rawska OBSZAR IV.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że w/w jednostkach urbanistycznych występowanie wskaźników negatywnych w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej jest różne. W związku z powyższym Zespół ds. Rewitalizacji podjął decyzję o wzięciu pod uwagę w wyznaczaniu obszaru zdegradowanego na terenie gminy Biała Rawska jednostek urbanistycznych, które uzyskały najniższy wynik w przeprowadzanej analizie, tj. jednostek urbanistycznych, w których prócz problemów w sferze społecznej, zaznaczyły się problemy negatywne w co najmniej 3 innych diagnozowanych sferach. Do nich zaliczane zostały jednostki urbanistyczne: Babask obszar Popegeerowski, Białogórne, Stanisławów/Krukówka, Szwejki Małe, Biała Rawska OBSZAR I, które stanowią obszar zdegradowany gminy Biała Rawska.

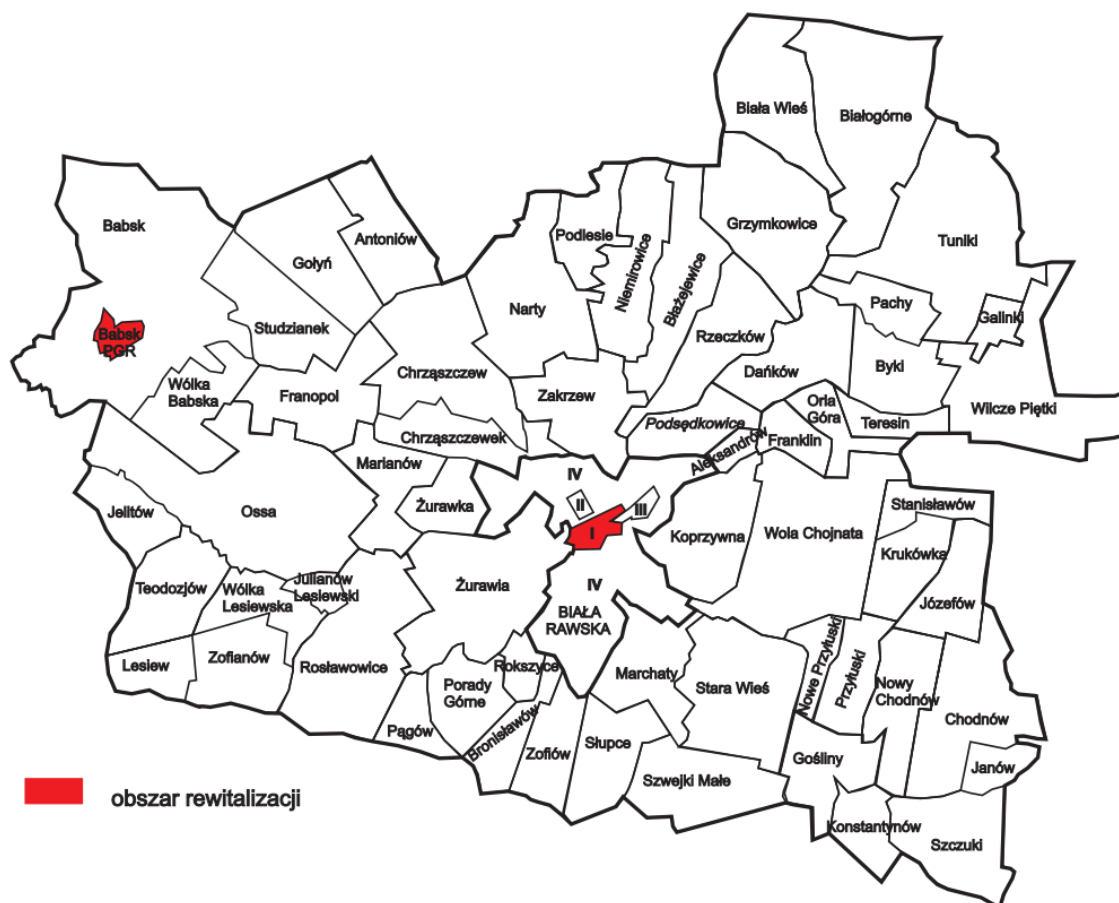
Tabela 8. Identyfikacja obszaru zdegradowanego gminy Biała Rawska (opracowanie własne)

Obszar zdegradowany	Powierzchnia	Liczba mieszkańców
Babask obszar popegeerowski	29,62 ha	253 os.
Białogórne	747,14 ha	122 os.
Stanisławów/Krukówka	345,64 ha	158 os.
Szwejki Małe	339,30 ha	127 os.
Podobszar - Biała Rawska OBSZAR I	29,07 ha	364 os.
dane obszaru zdegradowanego	1490,77 ha	1024 os.
udział % obszaru zdegradowanego w powierzchni gminy i liczbie mieszkańców gminy ogółem	7,15%	9,24%

4.2. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

W celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji wzięto pod uwagę potencjał rozwojowy poszczególnych jednostek urbanistycznych oraz plany rozwojowe gminy. Argumentami wyznaczającym obszary, jako „do zrewitalizowania” były ważne funkcje społeczno-gospodarcze (potencjał do realizacji działań rewitalizacyjnych) oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. W ramach oceny potencjału do realizacji działań rewitalizacyjnych oceniono pięć kluczowych obszarów towarzyszących wyznaczaniu obszaru rewitalizacji i późniejszej realizacji działań rewitalizacyjnych tj. efektywność planowanych działań rewitalizacyjnych, możliwości instytucjonalne prowadzenia działań rewitalizacyjnych, doświadczenie wcześniej prowadzonych działań pomocowych i rewitalizacyjnych, posiadanie tytułu prawnego do gruntów na terenie obszaru oraz gęstość. W wyniku oceny potencjału do realizacji działań rewitalizacyjnych dokonano wyznaczenia obszaru rewitalizacji na terenie gminy Biała Rawska: fragmentu sołectwa Babsk – jednostka urbanistyczna Babsk obszar popegeerowski oraz fragmentu miasta – jednostka urbanistyczna Biała Rawska Obszar I. Są to obszary zurbanizowane, o największej gęstości zaludnienia, znaczące dla rozwoju lokalnego, na których działania rewitalizacyjne będą celowe i mogą przynieść pożądany efekt - przyczyniając się do wszechstronnego ożywienia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pośrednio pozwalając na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Biała Rawska – mapa poglądowa (opracowanie własne)

DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE REWITALIZOWANEGO OBSZARU

Do rewitalizacji na terenie miasta Biała Rawska wyznaczony został obszar, który obejmuje powierzchnię 59,69 ha oraz 617 mieszkańców. Na tym terenie prowadzona będzie kompleksowa rewitalizacja, zakładająca optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań tego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów we współpracy z lokalną społecznością.

Tabela 9. Identyfikacja obszaru rewitalizacji gminy Biała Rawska (opracowanie własne)

Obszar rewitalizacji	Powierzchnia	Liczba mieszkańców
Babsk obszar Popegeerowski	29,62 ha	253 os.
Biała Rawska OBSZAR I	29,07 ha	364 os.
dane obszaru rewitalizacji	58,69 ha	617 os.
udział % obszaru rewitalizacji w powierzchni gminy i liczbie mieszkańców gminy ogółem	0,28%	5,57%

POTENCJAŁ OBSZARU REWITALIZACJI

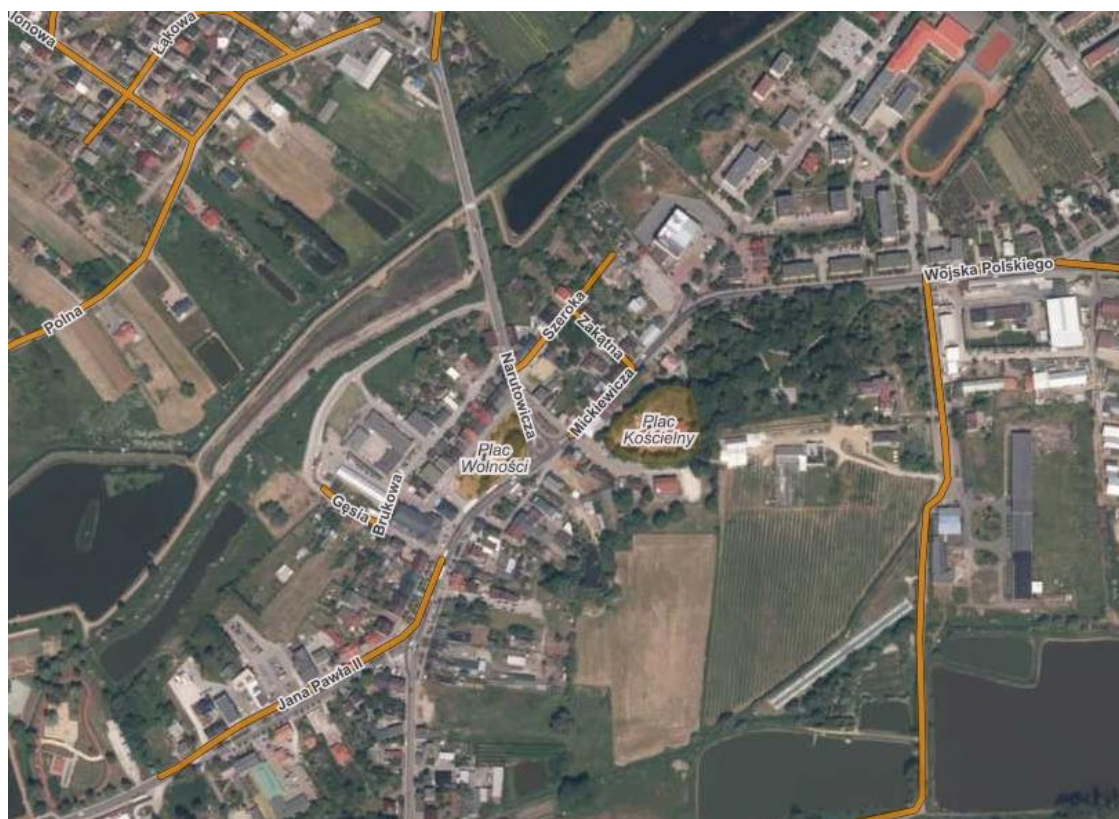
Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Biała Rawska został wyznaczony i przyjęty Uchwałą Nr LX/446/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 grudnia 2022r. Mapa obszaru stanowi Załącznik Nr 1 do w/w Uchwały.

Obszar zdegradowany w Gminie Białą Rawska składa się z 2 podobszarów:

- Centrum miasta Biała Rawska
- Babsk - obszar popegeerowski

Analiza potencjału podobszaru Centrum miasta Biała Rawska

Rysunek 5. Zdjęcie pokazujące obszar rewitalizacji z najbliższym otoczeniem na terenie miasta Biała Rawska (źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Podobszar obejmuje tzw. stare centrum miasta, w obrysie ulic: Plac Wolności, Plac Kościelny, ul. Zakątna, ul. Szeroka, ul. Nadrzeczna, ul. Brukowa, ul. Gęsia, ul. Jana Pawła II (wszystkie numery), ul. Kościuszki od nr 1 do 11, ul. Mickiewicza od nr 1 do 12 (bez nr 12 z literami), ul. Mickiewicza nr 13, 15, 15A, 17, 17A, 19, 21, 23, 23, 27, 29, 29A i 29B. Osią obszaru jest droga wojewódzka nr 725, na analizowanym terenie są to ulice: ul. Ogrodowa, ul. Jana Pawła II oraz zachodni fragment ulicy ul. Wojska Polskiego. Od drogi wojewódzkiej odchodzą drogi powiatowe: nr 4104E - ul. Narutowicza, nr 4122E - ul. Kościuszki oraz kilka ulic, będących drogami gminnymi. W centralnej części obszaru umiejscowiona jest przestrzeń publiczna – plac Wolności.

W obszarze „starego” centrum przeważa niska zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (część zachodnia i północna). Większość tych budynków posiada dwie kondygnacje nadziemne, z czego część parterowa pełni funkcję usługową. Znajdują się tu obiekty, umiejscowione w jego wschodniej części, wpisane do rejestru zabytków. Najstarszy z nich pochodzi z XVI wieku – kościół parafialny pw. św. Wojciecha – budynek wzniesiony w stylu gotyckim, z inicjatywy biskupa chełmskiego Mikołaja Kościeleckiego oraz cmentarz przykościelny, zlokalizowany ok. 30 m na północ od kościoła. Najdalej na wschód omawianego obszaru i znajduje się park krajobrazowy z pierwszej połowy XIX wieku, na terenie którego znajduje się zespół pałacowy z neogotyckimi i neoromańskimi detalami architektonicznym „Zameczek”.

Na terenie podobszaru zlokalizowana jest siedziba Urzędu Miejskiego, Banku Spółdzielczego, remiza OSP oraz szereg placówek handlowych różnych branż i niewielkich zakładów usługowych. Działalność handlowa i usługowa prowadzona jest z reguły na parterach budynków przy głównych ciągach komunikacyjnych, wyższe kondygnacje stanowią zasoby mieszkaniowe. Budynki w „starym” centrum są w różnym stanie technicznym – od odnowionych i ocieplonych do bardzo zaniedbanych.

Identyfikacja problemów w trakcie opracowania diagnozy na potrzeby rewitalizacji wykazała na terenie podobszaru:

Problemy społeczne – na terenie podobszaru występują negatywne zjawiska społeczne, znacznie przekraczającą średnią dla gminy – są to wskaźniki bezrobocia, przestępczości oraz liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS-u.

Problemy gospodarcze – duża liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (co jest wskaźnikiem pozytywnym), ale również duża liczba działalności wyrejestrowywanych w skali roku.

Problemy środowiskowe – duża emisja CO₂, wynikająca z charakteru zabudowy (małe budynki ogrzewane w większości węglem) oraz znacznego natężenia ruchu.

Problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej – znaczna ilość obiektów zabytkowych, z których większość jest w złym stanie technicznym.

Problemy techniczne – zły stan dróg, znaczna awaryjność sieci wodociągowej oraz dużą ilość wypadków komunikacyjnych, wynikających z natężenia ruchu i stanu dróg.

Lokalizacja na terenie podobszaru budynku Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz Banku Spółdzielczego – instytucji obsługujących całą gminę - powoduje zwiększone natężenie ruchu oraz zapotrzebowanie na miejsca parkingowe.

„Stare” centrum miasta Biała Rawska to teren mogący stanowić „wizytówkę” gminy, lokalne centrum handlowo-usługowe. Działania, jakie należy podjąć – z analiz danych w diagnozie oraz wniosków z przeprowadzonych konsultacji społecznych – powinny zmierzać w kierunku odciążenia tego terenu od ruchu tranzytowego pojazdów (trasy alternatywne), zwiększenia dostępności miejsc parkingowych, sprzyjających rozwojowi handlu i usług, poprawie bezpieczeństwa, zarówno przez lepszą organizację lokalnej komunikacji, jak i zamontowanie systemu monitoringu.

Zdjęcie 1. Dokumentacja fotograficzna obszaru rewitalizacji – „stare” centrum miasta Biała Rawska - Osiedle
(źródło: fotografie własne)

Droga wojewódzka Nr 725 przechodząca przez centrum miasta Biała Rawska

Skwer na Placu Wolności i pierzeja zachodnia

Budynek OSP na Placu Wolności

Skwer na Placu Wolności

Analiza potencjału podobszaru Babsk – obszar popegeerowski

Rysunek 6. Zdjęcie pokazujące obszar rewitalizacji wraz z najbliższym otoczeniem na terenie sołectwa Babsk w gminie Biała Rawska (źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>)

Podobszar obejmuje teren popegeerowski w Babsku o powierzchni 29,62 ha, zlokalizowany w południowej części sołectwa Babsk. Od strony południowo-wschodniej teren podobszaru sąsiaduje z drogą krajową nr S8, łączącą aglomerację wrocławską, łódzką, warszawską i białostocką. W północno-zachodniej części tego obszaru znajduje się osiedle Serbinów, w którym zlokalizowana jest trójkondygnacyjna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna. W zachodniej części obszaru usytuowany jest zbiornik wodny Zalew Babski. Na wschód od niego (centrum obszaru) znajduje się zespół parkowo pałacowy. Dominantę architektoniczną stanowi klasycystyczny pałac, wybudowany według projektu Adama Idźkowskiego. Południowa część podobszaru zawiera niewielkie skupisko dwukondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Uzupełnienie dla tego fragmentu stanowi jednokondygnacyjna zabudowa gospodarcza oraz usługowa (sklep spożywczy). We wschodniej części omawianego obszaru znajduje się kompleks jednokondygnacyjnych i dwukondygnacyjnych budynków, które dawniej wchodziły w skład Polskiego Gospodarstwa Rolnego (PGR). Obecnie, w jednym z budynków zlokalizowana jest siedziba Ochotniczej

Straży Pożarnej w Babsku. Na obrzeżach obszaru znajdują się drogi gminne: ul. Polna (południowo-wschodnia część), ul. Leśna (południowo-zachodnia i zachodnia część) oraz ul. Wesola (północno-wschodnia i północna część). Ulica Polna zlokalizowana jest w sąsiedztwie drogi krajowej S8.

Identyfikacja problemów w trakcie opracowania diagnozy na potrzeby rewitalizacji wykazała na terenie podobszaru:

Problemy społeczne – na terenie podobszaru występują negatywne zjawiska społeczne, znacznie przekraczającą średnią dla gminy – są to wskaźniki bezrobocia, przestępczości oraz liczby osób korzystających ze wsparcia MGOPS-u.

Problemy środowiskowe – duża emisja CO₂, wynikająca z charakteru zabudowy (małe budynki ogrzewane w większości węglem) oraz znacznego natężenia ruchu.

Problemy sfery funkcjonalno-przestrzennej – znaczna ilość obiektów zabytkowych, z których większość jest w złym stanie technicznym.

Problemy techniczne – zły stan dróg oraz dużą ilość wypadków komunikacyjnych, wynikających z natężenia ruchu i stanu dróg. W czasie większych opadów występują podtopienia, całkowicie uniemożliwiające przejazd pod wiaduktem, do którego dochodzi ul. Leśna.

Teren popegeerowski w Babsku stanowi pozostałość dawnych zabudowań dworskich, parku oraz budynków gospodarczych dworu. Zlokalizowana na obrzeżach terenu zabudowa mieszkaniowa, powstała w okresie powojennym, jako zaplecze mieszkalne dla pracowników PGR, jest w średnim stanie technicznym. Część zabytkowych obiektów podworskich jest w stanie złym i bardzo złym.

Działania jakie należy podjąć – z analiz danych w diagnozie i wniosków z przeprowadzonych konsultacji społecznych – powinny zmierzać w kierunku wykorzystania potencjału terenu o dużych walorach zabytkowych i rekreacyjnych do utworzenia obiektów ułatwiających integrację mieszkańców, umożliwiających rozwój handlu i usług w celu przyciągnięcia turystów. Ponadto konieczna jest poprawa stanu systemu komunikacyjnego w celu zmniejszenia zagrożenia wypadkowego, eliminacji możliwości zalewania drogi w czasie opadów oraz poprawy połączeń z drogą krajową i centrum gminy.

Zdjęcie 2. Dokumentacja fotograficzna podobszaru rewitalizacji Babsk – obszar popegeerowski (źródło: fotografie własne)

Budynki podworskie (gospodarcze)

Pałac w Babsku

Jeden z budynków wielorodzinnych – osiedle Serbinów

Staw w Babsku

5. PLAN GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA

5.1. Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja przemian na zaproponowanym obszarze rewitalizacji powinna być spójna z wizją rozwoju całego obszaru, w skład którego wchodzi obszar rewitalizacji. W „Strategii Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (Uchwała NR LV/408/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 25 sierpnia 2022r.) wizję określono w sposób następujący:

„Gmina Biała Rawska jest przyjazną i atrakcyjną przestrzenią do życia, pracy, zamieszkania, rozwoju, spędzania czasu wolnego wszystkich grup społecznych. W gminie udało się połączyć tradycje rolnicze z rozwojem innych gałęzi gospodarki i przedsiębiorczości. Biała Rawska to gmina ekologiczna, wyposażona w nowoczesną infrastrukturę techniczną, dobrze skomunikowana oraz funkcjonalna przestrzennie”.

Wizja obszaru rewitalizacji określa stan docelowy tego obszaru, wyobrażenie pożądanej rzeczywistości lokalnej w perspektywie do 2030 roku. Stanowi ona syntetyczny opis pożądań i aspiracji społeczności lokalnej opracowany przez całą wspólnotę gminy, tj. władze samorządowe, partnerów społecznych oraz mieszkańców i potencjalnych interesariuszy obszaru. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do którego zmierza gmina oraz wskazuje zasadniczy kierunek podejmowanych działań w rewitalizacyjnym obszarze. Wizja zostanie osiągnięta w wyniku wdrożenia zaplanowanych działań, mających na celu ograniczenie lub eliminację zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej.

WIZJA dla obszaru rewitalizacji

Obszar zrewitalizowany w Gminie Biała Rawska charakteryzować się będzie wysokim poziomem atrakcyjności zarówno pod względem jakości życia mieszkańców, jak i dla działalności podmiotów gospodarczych.

Podjęte działania przyczynią się do zminimalizowania niekorzystnych zjawisk społecznych i poprawią kondycję zasobów ludzkich, zwiększą ich aktywność i integrację.

Rozwiązane zostaną problemy w przestrzeni publicznej oraz w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego.

Nastąpi ożywienie w gospodarce i ruchu turystycznym.

5.2. Cele „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”

Program rewitalizacji ma na celu współuczestniczenie – wraz ze strategią rozwoju, planami zagospodarowania przestrzennego i innymi dokumentami o charakterze strategicznym – w rozwiązaniu problemów z zakresu: mieszkalnictwa, handlu, usług, zatrudnienia, komunikacji, ochrony środowiska, ochrony zabytków, rozwoju społecznego i ekonomicznego. Program rewitalizacji jest dokumentem opracowanym z myślą o wyznaczeniu obszarów na terenie gminy, które wymagają ożywienia i odnowy. Jest on programem wieloletnim, interdyscyplinarnym i zintegrowanym, który bazuje na współpracy różnych podmiotów podczas przygotowania, opracowania i realizacji.

Głównym celem programu rewitalizacji jest wyznaczenie dróg do wyprowadzenia danego obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację. Realizacja działań zdefiniowanych w ramach celów przyczynią się do minimalizowania skali zjawisk kryzysowych nie tylko w obszarze rewitalizacji, ale również na terenie całej gminy Biała Rawska.

Przeprowadzenie rewitalizacji na terenie gminy Biała Rawska ma przyczynić się do:

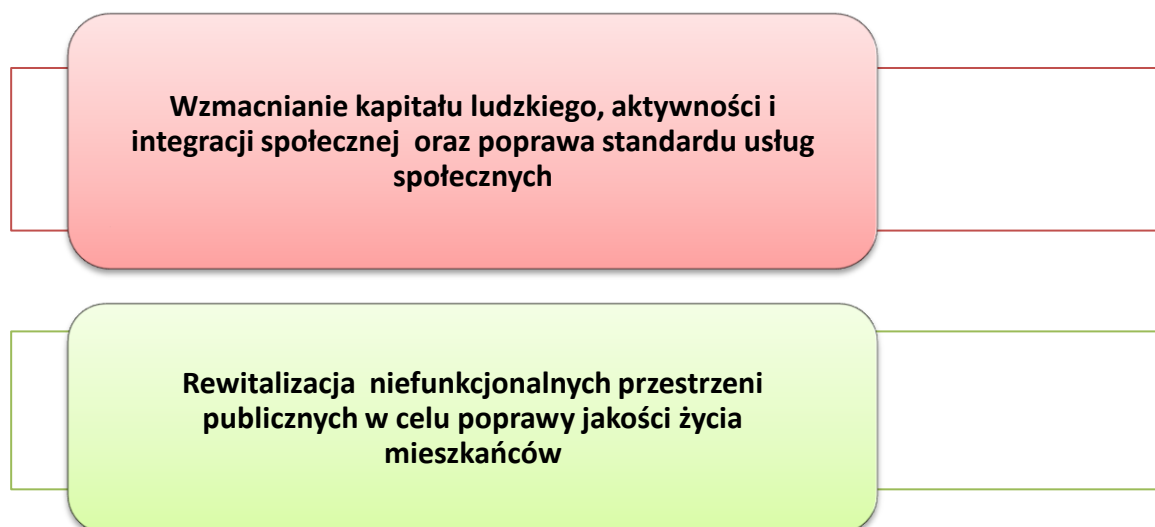
- w sferze społecznej: poprawy jakości życia mieszkańców, spadku niekorzystnych zjawisk społecznych: bezrobocia, przestępczości, zaniku więzi rodzinnych i sąsiedzkich, migracji zarobkowej wykształconej młodzieży, marginalizacji grup mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym, odbudowy i zacieśnieniu więzi społecznych, rozwoju kultury i edukacji,
- w sferze gospodarczej: wzrostu gospodarczego i zachęcenia do rozwijania nowych form aktywności gospodarczej mieszkańców,
- w sferze środowiskowej: ograniczenia emisji CO₂, poprawy jakości środowiska przyrodniczego oraz jakości życia mieszkańców,
- w sferze przestrzenno-funkcjonalnej: przywrócenia ładu przestrzennego w centrum miasta Biała Rawska oraz na terenie miejscowości Babsk – obszar popegeerowski, poprawy estetyki, poprawy funkcjonalności terenów oraz bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, tworzenia warunków lokalowych i infrastrukturalnych do

rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości oraz działania nowych przedsiębiorstw, poprawy standardu obiektów infrastruktury społecznej,

- w sferze technicznej: wzrostu komfortu i jakości życia mieszkańców, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszaru, stworzenia warunków dla rozwoju gospodarczego, poprawy jakości lokalnego środowiska.

Podjęmowane działania w obszarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym i technicznym, będą przenikać się nawzajem, funkcjonować w całkowitej symbiozie, ponieważ każda z inwestycji i inicjatywy podejmowanych z zakresu rozwoju infrastruktury służy realizacji celów społecznych i gospodarczych, a także osiągnięciu lepszych wskaźników środowiskowych, z kolei działania w sferze gospodarczej przyczyniają się do poprawy warunków życia na obszarze rewitalizowanym i w gminie, a inicjatywy w sferze społecznej mogą wpływać na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców.

CELE „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROWADZĄCE DO OSIĄGNIĘCIA CELÓW REWITALIZACJI

**Wzmacnianie kapitału ludzkiego,
aktywności i integracji społecznej
oraz poprawa standardu usług
społecznych**

**Poprawa dostępności do
infrastruktury społecznej**

**Rozwój oferty edukacyjnej,
kulturalnej, sportowo-
rekreacyjnej dla różnych grup
wiekowych**

Włączenie społeczne

**Aktywizacja zawodowa
mieszkańców terenu
rewitalizacji**

**Rewitalizacja niefunkcjonalnych
przestrzeni publicznych w celu
poprawy jakości życia
mieszkańców**

**Stworzenie atrakcyjnych
przestrzeni osiedlowych,
sprzyjających aktywności
mieszkańców, poprawa
estetyki przestrzeni publicznej**

**Poprawa stanu bezpieczeństwa
mieszkańców**

**Inwestycje w infrastrukturę
techniczną**

**Inicjatywy chroniące
środowisko**

6. PROJEKTY I PRZEDSIĘWZIĘCIA „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA NA LATA 2022-2030”

PROJEKT 1	
Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin mieszkających na obszarze rewitalizacji poprzez: - organizację szkoleń dla mieszkańców obszaru, którzy mają trudności w radzeniu sobie w życiu codziennym, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (w zakresie prawa rodzinnego, możliwości terapii, przekwalifikowania zawodowego itp.), - udzielenie wsparcia w postaci asystenta rodziny, - pomoc osobom starszym. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 350 tys. zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe 2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez: - udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy, - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej, - podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 70 tys. zł Realizacja zadania: zadanie ciągłe 3. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy poprzez: - wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów w rodzinach, - prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla bezpieczeństwa - w szczególności informacji skierowanej do dzieci i młodzieży w zakresie możliwości otrzymania pomocy w sytuacji zagrożenia, nauka postaw asertywnych, itp. Działanie ciągłe, spotkania informacyjne w szkołach prowadzone przez policję oraz psychologów w ramach zadań własnych
LOKALIZACJA PROJEKTU	Centrum miasta Biała Rawska Babsk – obszar popegeerowski Działanie realizowane w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	-
PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT	Gmina Biała Rawska M-GOPS Powiatowy Urząd Pracy Fundacje i stowarzyszenia
REALIZACJA CELU GPR	Wzmocnienie kapitału ludzkiego, aktywności i integracji społecznej oraz poprawa standardu usług społecznych
CHARAKTER PROJEKTU	społeczny

PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY I ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzin borykających się z problemami lub dysfunkcjami, co skutkować będzie ograniczeniem negatywnych zjawisk i wyjściem z wykluczenia. <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - zwiększenie dostępności usług pomocy społecznej (w tym w szczególności usług terapeutycznych dla rodzin dysfunkcyjnych lub potrzebujących) - prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie
SPOSÓB OCENY i MIARY	Liczba rodzin objętych wsparciem - ok.70 rodzin
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
420 tys. zł	Środki z funduszy europejskich Środki własne Gminy Biała Rawska

PROJEKT 2	
Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	1. Budowa placu zabaw w Babsku oraz terenu rekreacyjno-sportowego - zagospodarowanie i wyposażenie terenu na potrzeby małych dzieci i rodziców oraz organizacja miejsca wypoczynku i integracji mieszkańców. Realizacja zadania – ok. 2023-2024 Szacunkowy koszt zadania – ok. 80 tys. zł 2. Wzbogacenie kalendarza imprez gminnych: - wprowadzenie nowych wydarzeń, imprez o charakterze kulturalnym i historycznym, - kontynuowanie i rozszerzenie ich formy, kultywowanie lokalnego dziedzictwa, itp. z wykorzystaniem zrewitalizowanej przestrzeni na Placu Wolności i Placu Kościelnym Szacunkowy koszt zadania: ok. 200 tys. zł Realizacja zadania – na bieżąco 3. Wzmocnienie roli trzeciego sektora w uczestnictwie w kulturze i organizacji czasu wolnego mieszkańców obszaru rewitalizacji. Szacunkowy koszt zadania: rocznie ok. 120 tys. zł Realizacja zadania – na bieżąco
LOKALIZACJA PROJEKTU	Centrum miasta Biała Rawska Babsk – obszar popeeđerowski

	Działania realizowane w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	-
PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT	Gmina Biała Rawska M-GOK Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe
REALIZACJA CELU GPR	Wzmocnienie kapitału ludzkiego, aktywności i integracji społecznej oraz poprawa standardu usług społecznych
CHARAKTER PROJEKTU	społeczny
PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY I ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - poprawa oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu - integracja i aktywizacja mieszkańców z obszaru rewitalizacji i całej gminy
SPOSÓB OCENY i MIARY	- liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych - 1 - liczba osób objętych przedsięwzięciem - wszyscy mieszkańcy obszaru rewitalizowanego, mieszkańcy gminy, turyści
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
400 tys. zł	Środki z funduszy europejskich i krajowych Środki własne Gminy Biała Rawska

PROJEKT 3	
Rewitalizacja historycznego centrum miasta Biała Rawska	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	W ramach projektu planuje się kompleksową rewitalizację nefunkcjonalnego obszaru centrum miasta, a w tym: • Modernizacja nawierzchni na Placu Kościelnym – wymiana nawierzchni i urządzenie miejsc postojowych • Remont dachu i elewacji Kościoła Parafialnego w Białej Rawskiej • Przebudowę odcinków drogi wojewódzkiej i drogi powiatowej (ul. Narutowicza) oraz znajdujących się przy tych drogach zatoczek autobusowych – nowa organizacja ruchu • Modernizacja ul. Zakątnej – ciąg pieszo-jezdny, jednokierunkowy z kostki, wjazd z drogi wojewódzkiej – wraz ze słupami, przyłączami i oprawami oświetleniowymi – 170 tys. zł • Przebudowa parkingów przy Placu Wolności (nawierzchnia z bruku) • Demontaż starych wiat przystankowych oraz elementów małej architektury i zastąpienie ich nowymi • Modernizacja nawierzchni Placu Wolności, nowe nasadzenia i ochrona istniejącej

	zieleni • Budowa fontanny, studni w dawnym miejscu poboru wody, makiety z zabudową rynku sprzed 1945r. • Demontaż napowietrznych linii elektroenergetycznych wraz z słupami, przyłączami i oporami oświetleniowymi • Przebudowa przyłączy i sieci podziemnych w zakresie: a. instalacji elektroenergetycznej – oświetlenie uliczne i parkowe b. przyłącza do budynków, zasilanie fontanny z maszynownią c. instalacji wodociągowej – zasilanie fontanny i punktów czerpalnych wody do podlewania d. instalacji kanalizacyjnej – odwodnienie fontanny e. usunięcie kolizji z istniejącą infrastrukturą • Instalacja monitoringu wizyjnego terenu Inwestycja będzie realizowana na terenie objętym ochroną konserwatorską – układ urbanistyczny miasta Biała Rawska jest wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Łódzkiego – wszelkie prace wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków
LOKALIZACJA PROJEKTU	Centrum miasta Biała Rawska: – Plac Kościelny – dz. nr ewid. 6, 348 – Plac Wolności – dz. nr ewid. 2/1, 2/5, 2/6, 2/8 – droga wojewódzka – dz. nr ewid. 2/4 – ul. Narutowicza (droga powiatowa) – dz. nr ewid. 2/7 – Działki przylegające do Pl. Wolności, Pl. Kościelnego, ul. Mickiewicza, ul. Narutowicza Inwestycja realizowana w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	Dz. nr ewid. 6, 2/1, 2/5, 2/6, 2/8 - własność Gminy Biała Rawska Dz. nr ewid. 2/7 - własność Powiatu Rawskiego Dz. nr ewid. 2/4 - własność Województwa Łódzkiego Dz. nr ewid. 348 – Parafia Rzymsko-katolicka pw. Świętego Wojciecha w Białej Rawskiej
PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT	Gmina Biała Rawska Parafia Rzymsko-katolicka w Białej Rawskiej
REALIZACJA CELU GPR	Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
CHARAKTER PROJEKTU	społeczny przestrzenny techniczny
PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY I ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> Poprawa funkcjonalności i estetyki centrum miasta Biała Rawska <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - zmniejszenie zagrożenia wypadkami komunikacyjnymi - zmniejszenie emisji gazowych, w tym CO₂) - poprawa estetyki centrum miasta – w tym odnowienie obiektów zabytkowych
SPOSÓB OCENY i MIARY	Monitoring i sprawozdawczość w okresie min. 5 lat od daty zakończenia inwestycji i oddania do użytkowania. <u>Określenie wskaźników:</u>

	- liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 - powierzchnia zrewitalizowanych obszarów – 3,7 ha
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
23 mln 170 tys. zł	Środki z funduszy europejskich i krajowych Środki własne Gminy Biała Rawska

PROJEKT 4	
Budowa obwodnic historycznego centrum Białej Rawskiej	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	W ramach projektu planuje się: <u>ZADANIE nr 1:</u> budowa nowej drogi łączącej drogę powiatową (ul. Narutowicza) z drogą wojewódzką (ul. Jana Pawła II). Będzie to przedłużenie ul. Nadrzecznej z dojściem do ul. Jana Pawła II poza rejonem zabudowy mieszkaniowej (w okolicy Urzędu Miasta i Gminy) ok. 350m – 13 mln zł - droga dwupasmowa każdy po 3m, chodnik dla pieszych jednostronny 2m, dwukierunkowa ścieżka rowerowa 2m; oświetlenie uliczne na całej długości drogi <u>ZADANIE nr 2:</u> budowa ulicy łączącej ul. Kościuszki i ul. Jana Pawła II (za Urzędem Miasta i Gminy w Białej Rawskiej – droga dwupasmowa każdy pas po 3m, chodnik dla pieszych jednostronny 2m wraz z dwukierunkową ścieżką rowerową 2m. Oświetlenie uliczne na całej długości drogi. Urządzenie miejsc parkingowych. Szacunkowa długość drogi 290m, tylko część drogi w obszarze wyznaczonym, do rzeki – 1 824m² (6092m² całość) – 6,6 mln zł <u>ZADANIE nr 3:</u> budowa dojazdu do ul. Przemysłowej z Placu Kościelnego (koncepcja, ok. 250m długości w terenie wyznaczonym, początkowo utwardzona tłuczniem – kruszywo) – całość 5 mln zł
LOKALIZACJA PROJEKTU	Centrum miasta Biała Rawska – Zadanie nr 1: ul. Nadrzeczna – dz. nr ewid. 593/4, 590/2, 588/11, (działki poza obszarem wyznaczonym – 575, 552) – Zadanie nr 2: – dz. nr ewid. 602/1, 603/1, 604 (działki poza obszarem wyznaczonym – dz. nr ewid. 159, 160, 608/1-3, 608/6, 608/7) – Zadanie nr 3: – dz. nr ewid. 1070 (działki poza obszarem wyznaczonym – dz. nr ewid. 1074/3) Inwestycja realizowana częściowo w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	Zadanie nr 1: własność Gminy Biała Rawska Zadanie nr 2: własność Gminy Biała Rawska Zadanie nr 3: Parafia Rzymsko-katolicka pw. Świętego Wojciecha w Białej Rawskiej i Gmina Biała Rawska
PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT	Gmina Biała Rawska

REALIZACJA CELU GPR	Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
CHARAKTER PROJEKTU	społeczny przestrzenny techniczny środowiskowy
PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY i ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> - odciążenie centrum miasta od ruchu tranzytowego – zmniejszenie natężenia ruchu w centrum miasta - poprawa stanu bezpieczeństwa drogowego <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - zmniejszenie emisji spalin (w tym CO ₂) na terenie intensywnej zabudowy mieszkaniowej - poprawa bezpieczeństwa - zmniejszenie zagrożenia wypadkami komunikacyjnymi
SPOSÓB OCENY i MIARY	Monitoring i sprawozdawczość w okresie min. 5 lat od daty zakończenia inwestycji i oddania do użytkowania. <u>Określenie wskaźników:</u> - liczba zrewitalizowanych obszarów – 2 - długość zmodernizowanych/przebudowanych ulic – 565 m w obszarze wrewitalizacji, łącznie 890 m.
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
24 mln 600 tys. zł	Środki z funduszy europejskich i krajowych Środki własne Gminy Biała Rawska

PROJEKT 5	
Rewitalizacja przestrzeni publicznej – obszar popegeerowski w Babsku	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	W ramach projektu planuje się: <u>ZADANIE nr 1:</u> modernizacja ul. Leśnej i ul. Dębowej w Babsku – 6 mln zł <u>ZADANIE nr 2:</u> remont mostu w ciągu ul. Leśnej w Babsku – 2 mln zł
LOKALIZACJA PROJEKTU	Babsk – obszar popegeerowski – Zadanie nr 1: ul. Leśna – dz. nr ewid. 16/1204, 588/1, ul. Dębowa – dz. nr ewid. 551/1, 809/2 – Zadanie nr 2: ul. Leśna – dz. nr ewid. 588/1 Inwestycja realizowana w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	Zadanie nr 1: własność Gminy Biała Rawska Zadanie nr 2: własność Gminy Biała Rawska
PODMIOTY REALIZUJĄCE	Gmina Biała Rawska

PROJEKT	
REALIZACJA CELU GPR	Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
CHARAKTER PROJEKTU	przestrzenny techniczny środowiskowy
PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY I ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> - poprawa komunikacji osiedla Serbinów z drogą krajową i centrum Gminy Biała Rawska - poprawa stanu bezpieczeństwa drogowego <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - zmniejszenie emisji spalin (w tym CO ₂) na terenie zabudowy mieszkaniowej - poprawa bezpieczeństwa - zmniejszenie zagrożenia wypadkami komunikacyjnymi
SPOSÓB OCENY i MIARY	Monitoring i sprawozdawczość w okresie min. 5 lat od daty zakończenia inwestycji i oddania do użytkowania. <u>Określenie wskaźników:</u> - liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 - długość zmodernizowanych/przebudowanych dróg – 800 m
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
8 mln zł	Środki z funduszy europejskich i krajowych Środki własne Gminy Biała Rawska

PROJEKT 6	
Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	
OPIS PROJEKTU	
ZAKRES RZECZOWY PROJEKTU	W ramach projektu planuje się popularyzację idei termomodernizacji budynków oraz wymiany źródeł ciepła na ekologiczne
LOKALIZACJA PROJEKTU	Centrum miasta Biała Rawska - dz. nr ewid. 240/2, 240/23, 366 Obręb 3 miasta Biała Rawska Działanie realizowane w obszarze rewitalizacji
WŁASNOŚĆ DZIAŁKI, OBIEKTU	-
PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT	Gmina Biała Rawska
REALIZACJA CELU GPR	Rewitalizacja niefunkcjonalnych przestrzeni publicznych w celu poprawy jakości życia mieszkańców
CHARAKTER PROJEKTU	społeczny przestrzenny

PROGNOZOWANE REZULTATY, SPOSÓB OCENY I ZAMIERZENIA W ODNIESIENIU DO CELÓW REWITALIZACJI	
PROGNOZOWANE REZULTATY	<u>Efekty:</u> - poprawa warunków życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców <u>Wpływ/rozwiązanie problemów:</u> - zmniejszenie emisji spalin (w tym CO₂) na terenie zabudowy mieszkaniowej - poprawa estetyki budynków
SPOSÓB OCENY i MIARY	Monitoring i sprawozdawczość okresie min. 5 lat od daty zakończenia inwestycji i oddania do użytkowania. <u>Określenie wskaźników:</u> - liczba zrewitalizowanych obszarów - 1 - liczba budynków poddanych termomodernizacji - 2 szt.
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	
PRZEWIDYWANY TERMIN REALIZACJI	2023-2030
FINANSOWANIE	
SZACOWANA WARTOŚĆ PROJEKTU	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
500 tys. zł	Środki z funduszy europejskich i krajowych Środki własne Gminy Biała Rawska

7. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ „GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA...”

Projekt rewitalizacyjny	Zadanie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin mieszkających na obszarze rewitalizacji – zadanie ciągłe								
	Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej – zadanie ciągłe								
	Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy – zadanie ciągłe								
Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	Budowa placu zabaw w Babsku oraz terenu rekreacyjno-sportowego								
	Wzbogacenie kalendarza imprez gminnych								
	Wzmocnienie roli trzeciego sektora w uczestnictwie w kulturze i organizacji czasu wolnego mieszkańców obszaru rewitalizacji								
Rewitalizacja historycznego centrum miasta Biała Rawska	Modernizacja nawierzchni na Placu Kościelnym								
	Remont dachu i elewacji Kościoła Parafialnego w Białej Rawskiej								
	Przebudowę odcinków drogi wojewódzkiej i drogi powiatowej (ul. Narutowicza) oraz znajdujących się przy tych drogach zatoczek autobusowych								
	Modernizacja ul. Zakątnej								
	Przebudowa parkingów przy Placu Wolności								
	Demontaż starych wiat przystankowych oraz elementów małej architektury i zastąpienie ich nowymi								
	Modernizacja nawierzchni Placu Wolności, nowe nasadzenia zieleni ozdobnej								

	Budowa fontanny, studni w dawnym miejscu poboru wody, makiety z zabudową rynku sprzed 1945r.								
	Demontaż napowietrznych linii elektroenergetycznych i zastąpienie jej energooszczędnymi lampami								
	Instalacja monitoringu wizyjnego terenu								
Budowa obwodnic historycznego centrum Białej Rawskiej	Budowa nowej drogi łączącej drogę powiatową (ul. Narutowicza) z drogą wojewódzką (ul. Jana Pawła II)								
	Budowa łącznika między ul. Kościuszki i ul. Jana Pawła II (za Urzędem Miasta i Gminy w Białej Rawskiej)								
	Budowa łącznika Placu Kościelnego z ul. Przemysłową								
Rewitalizacja przestrzeni publicznej – obszar popegeerowski w Babsku	Modernizacja ul. Leśnej i ul. Dębowej w Babsku								
	Remont mostu w ciągu ul. Leśnej i ul. Dębowej w Babsku								
Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	Popularyzacja idei termomodernizacji budynków oraz wymiany źródeł ciepła na ekologiczne								

8. KOMPLEMENTARNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY BIAŁA RAWSKA

Program rewitalizacji - złożony z wielu różnorodnych projektów - jest konstrukcją warunkującą osiągnięcie kompleksowej interwencji na danym obszarze. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi skutkować będzie efektywniejszym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczanych na rewitalizację. Ważne są również efekty oddziaływania planowanych projektów na zdiagnozowaną sytuację kryzysową.

8.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność uwzględnienia wzajemnych powiązań pomiędzy projektami rewitalizacyjnymi, realizowanymi w obszarze rewitalizacji i poza nim (ale oddziałujących na obszar) i zagwarantowanie nie przenoszenia problemów na inne obszary oraz prowadzenia do niepożądanych efektów społecznych.

Założenia komplementarności przestrzennej na terenie gminy:

przedsięwzięcia główne programu rewitalizacji będą podejmowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w Białej Rawskiej i Babsku:

- działania rewitalizacyjne zapewniają kompleksowość podejścia do obszaru, gwarantując: poprawę warunków życia mieszkańców, poprawę funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni, jak również zapewniają tworzenie warunków do aktywności gospodarczej w różnych sferach działalności
- działania podejmowane poza obszarem rewitalizacji będą wpisywać się w założenia programu rewitalizacji i będą stanowić kompleksowe rozwiązanie danego problemu w gminie
- działania rewitalizacyjne zakładają wykorzystanie lokalnych potencjałów, np. istniejącej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej, czy wykorzystanie terenów przemysłowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji
- pomiędzy działaniami przewidzianymi w programie zachodzi efekt synergii, działania nie rozwiązują problemów częściowych - często dotyczą kilku sfer problemowych.
- podejmowanie działań w tym obszarze powinno przynieść pozytywne skutki dla mieszkańców nie tylko obszaru rewitalizowanego, ale też dla innych mieszkańców gminy oraz powinno mieć wpływ na jej ogólny rozwój.

8.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wzajemnie się dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym) oraz takich, które będą przeciwdziałać fragmentaryzacji działań.

Podejmowane przedsięwzięcia w obszarze rewitalizacji w gminie Biała Rawska są powiązane ze strategicznymi decyzjami Miasta i Gminy Biała Rawska na innych polach, zawartymi w innych dokumentach strategicznych. Komplementarność problemową zapewni ponadto:

- zaplanowanie działań, w taki sposób aby jednostkowo się dopełniały i odpowiadały na potrzeby mieszkańców i oddziaływały na sfery problemowe kompleksowo
- zaplanowanie działań z zakresu wzrostu aktywności gospodarczej, społecznej oraz poprawy jakości życia mieszkańców
- zaplanowanie projektów o charakterze infrastrukturalnym, przestrzennym (wykorzystującym zasoby gminy)
- zaplanowanie projektów o charakterze „miękkim” oraz organizacyjnym.

Tabela 10. Komplementarność pomiędzy projektami priorytetowymi w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”

PROJEKTY PRIORYTETOWE	KOMPLEMENTARNE PROJEKTY
Projekt 1. Kompleksowe wsparcie społeczne rodzin z obszaru rewitalizacji	Projekty priorytetowe: 2, 3, 4, 5, 6
Projekt 2. Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin na obszarze rewitalizacji	Projekty priorytetowe: 3, 5
Projekt 3. Rewitalizacja historycznego centrum miasta Biała Rawska	Projekty priorytetowe: 1, 4.
Projekt 4. Budowa obwodnicy historycznego centrum Białej Rawskiej	Projekty priorytetowe: 1, 3
Projekt 5. Rewitalizacja przestrzeni publicznej – obszar popegeerowski w Babsku	Projekty priorytetowe: 1, 2.
Projekt 6. Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji	Projekty priorytetowe: 1, 3, 5

8.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna to zasada zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji (w przyjętym przez gminę systemie zarządzania w ogóle), który zapewni efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zaprojektowany w programie rewitalizacji system wdrażania i realizacji działań został osadzony w systemie zarządzania rozwojem gminy. Zapewnienie komplementarności działań zawartych w programie rewitalizacji ma odbywać się poprzez:

- podejmowanie kompleksowych działań poszczególnych referatów Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej oraz wyznaczonego pełnomocnika realizacji systemu konsultacji społecznych, wdrażania i realizacji działań
- współpracę Urzędu Miasta i Gminy z jednostkami samorządowymi (m.in. M-GOPS, MGOK)
- zapewnienie szerokiego współdziału różnych interesariuszy - lokalnej społeczności, podmiotów realizujących zadania - w procesie tworzenia i realizacji programu, m.in. poprzez działania Public Relations

- skoordynowanie terminów składania wniosków i wyboru projektów w ramach powiązanych ze sobą działań w poszczególnych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych
- prowadzenie działań monitorujących oraz ewaluacji wdrażania programu rewitalizacji według harmonogramu.

8.4. Komplementarność źródeł finansowania

Głównym źródłem finansowania projektów wskazanych w „Gminnym Programie Rewitalizacji...” będą środki programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego na lata 2021-2027. Komplementarnie wykorzystane zostaną środki skierowane na wsparcie działań rewitalizacyjnych. Potencjalnymi źródłami finansowania projektów rewitalizacyjnych umieszczonych w programie są:

- środki własne gminy,
- środki budżetu państwa,
- rządowe programy inwestycyjne przeznaczone dla samorządów,
- Rządowy Fundusz Inwestycyjny, Polski Ład
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatywy Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- inne fundusze ze źródeł europejskich np. fundusze norweskie oraz fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- pożyczki, kredyty bankowe,
- środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego,
- inne środki publiczne.

8.5. Komplementarność międzyokresowa

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” zachowuje ciągłość programową procesu rewitalizacji ze „Zintegrowanym programem rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2015-2022” przyjętym uchwałą nr XXXI/264/17 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 16 lutego 2017r. oraz z przedsięwzięciami podejmowanymi na terenie gminy w poprzednim okresie programowania. Wnioski z prowadzonych i ukończonych na terenie gminy Biała Rawska działań rewitalizacyjnych pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej. Działania zawarte w „GPR...” są dla Miasta i Gminy Biała Rawska zadaniami ważnymi i niezbędnymi, ich realizacja warunkuje wieloaspektowy rozwój. Dlatego zadania są również wpisane w obowiązujące dokumenty rozwojowe gminy. Ze względu na zakres prac i przewidywane koszty, zadania mogą być realizowane etapami.

9. SYSTEM WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Ramy prawne wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” wyznaczane są na podstawie następujących reżimów prawnych:

- system prawa wspólnotowego – akty prawa regulujące:
- politykę regionalną Unii Europejskiej i zarządzanie funduszami strukturalnymi,
- zasady konkurencji i pomoc publiczną – zasady udzielania pomocy publicznej oraz zasady udzielania pomocy de minimis określone w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006r. w sprawie zastosowania art. 87 i art. 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006r.)
- system prawa krajowego – ustawy i rozporządzenia regulujące:
- funkcjonowanie gminy, jako jednostki samorządu terytorialnego – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. 2022 poz. 1634 ze zm.), ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2013 poz. 40), ustawa z dnia 11 września 2019r. Prawo zamówień publicznych (tj. Dz. U. 2022 poz. 1710),
- formy zarządzania funduszami strukturalnymi na poziomie krajowym
- system prawa miejscowego:
- uchwały organu stanowiącego sankcjonujące działania rewitalizacyjne,
- zarządzenia organu wykonawczego ustanawiające ramy organizacyjne wdrażania działań rewitalizacyjnych.

UWARUNKOWANIA INSTYTUCJONALNO-ORGANIZACYJNE

Instytucją odpowiedzialną za wdrażanie programu będzie Gmina Biała Rawska, do której zadań będzie należeć:

- opracowywanie i składanie wniosków o dofinansowanie planowanych inwestycji zawartych w niniejszym Programie,
- realizacja działań przewidzianych w Programie w zakresie przygotowywania: dokumentacji przetargowej i przetargów, analiz, kosztorysów i studiów wykonalności, dokumentacji bieżącej, nadzoru nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wykonywania zleconych inwestycji,
- informacja o współfinansowaniu inwestycji z funduszy Unii Europejskiej.

Funkcję instytucji zarządzającej i koordynującej realizację „Gminnego Programu Rewitalizacji...” będzie pełnił Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej poprzez wyznaczonego Pełnomocnika ds. Rewitalizacji, a zadania wynikające z „GPR...” będą realizowane w zależności od ich zakresu przez pracowników mających zadania w zakresie czynności. Do zadań Pełnomocnika ds. Rewitalizacji należy bieżąca współpraca z podmiotem zewnętrznym opracowującym GPR, rekomendowanie go Radzie Miejskiej oraz prowadzenie monitoringu (przyjmowanie wniosków, kontrola formalna wniosków) wdrażania poszczególnych projektów.

Projekty zgłoszone do „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska...” będą realizowane i wdrażane w określonej hierarchii zadań, zależnie od postanowień Rady

Miejskiej w Białej Rawskiej, które są m.in. związane z uregulowaniami budżetowymi (zachowaniem płynności finansowej gminy) oraz terminami narzucanymi przez Instytucje sterujące i zarządzające programami.

Każdy projekt umieszczony w „GPR...” będzie realizowany w oparciu o harmonogram zadaniowo-czasowy.

Zakończone projekty zostaną przekazane do monitorowania ich efektywności i skutków przez okres minimum 5 lat od chwili przekazania inwestycji do użytkowania.

Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za wdrażanie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będzie Burmistrz Białej Rawskiej.

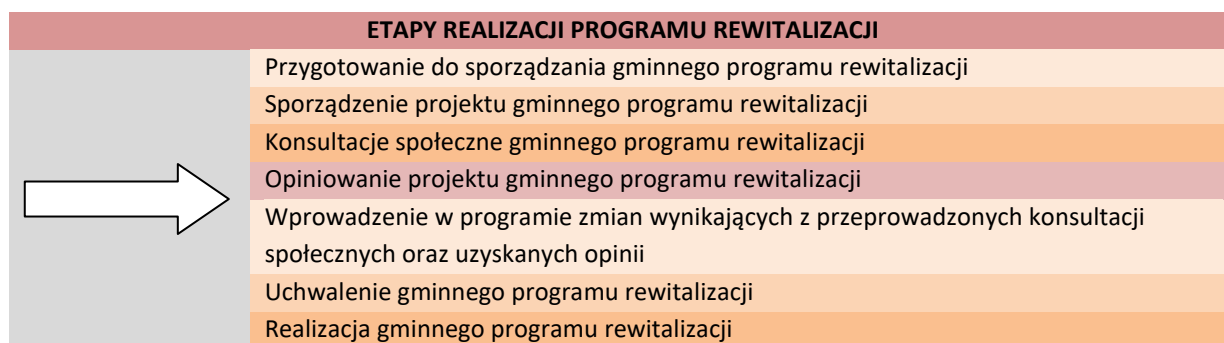
Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że jednym z najważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność, jest Komitet Rewitalizacji. W Gminie zostanie podjęta uchwała Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie zasad powoływania „Komitetu Rewitalizacji” dla Miasta i Gminy Biała Rawska i ustanowienia jego regulaminu. Komitet wspiera działania Burmistrza Białej Rawskiej w obszarze rewitalizacji, stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniotwórczo-doradczą w sprawach związanych z przygotowaniem, opracowaniem i wdrażaniem „Programu...” oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze Gminy Biała Rawska. Regulamin zapewnia udział w pracach Komitetu szerokiej reprezentacji społecznej (interesariuszy procesu rewitalizacji). Członków Komitetu powołuje Burmistrz Białej Rawskiej w drodze Zarządzenia - mogą nimi być osoby na stałe lub czasowo zameldowane na terenie gminy. Wg regulaminu, w skład Komitetu wchodzić może nie mniej niż 10 i nie więcej niż 14 członków.

Kadencja Komitetu Rewitalizacji trwa od powołania do czasu zakończenia procesu rewitalizacji przewidzianego na lata 2022-2030.

9.1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Uchwałą Nr LX/447/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 grudnia 2022r. w sprawie przystąpienia do opracowania „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” rozpoczęto prace nad w/w programem.

Rysunek 7. Schemat procesu tworzenia i wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”(opracowanie własne)

Projekty zawarte w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będą realizowane zależnie od postanowień Rady Miejskiej w Białej Rawskiej (decyzja o zaangażowaniu środków gminy w ramach uchwały budżetowej, której bieżąca

realizacja należy do organu wykonawczego tj. Burmistrza Białej Rawskiej). Terminy realizacji projektów mogą także być uzależnione od możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

We wdrażaniu programu rewitalizacji przyjmuje się zasady:

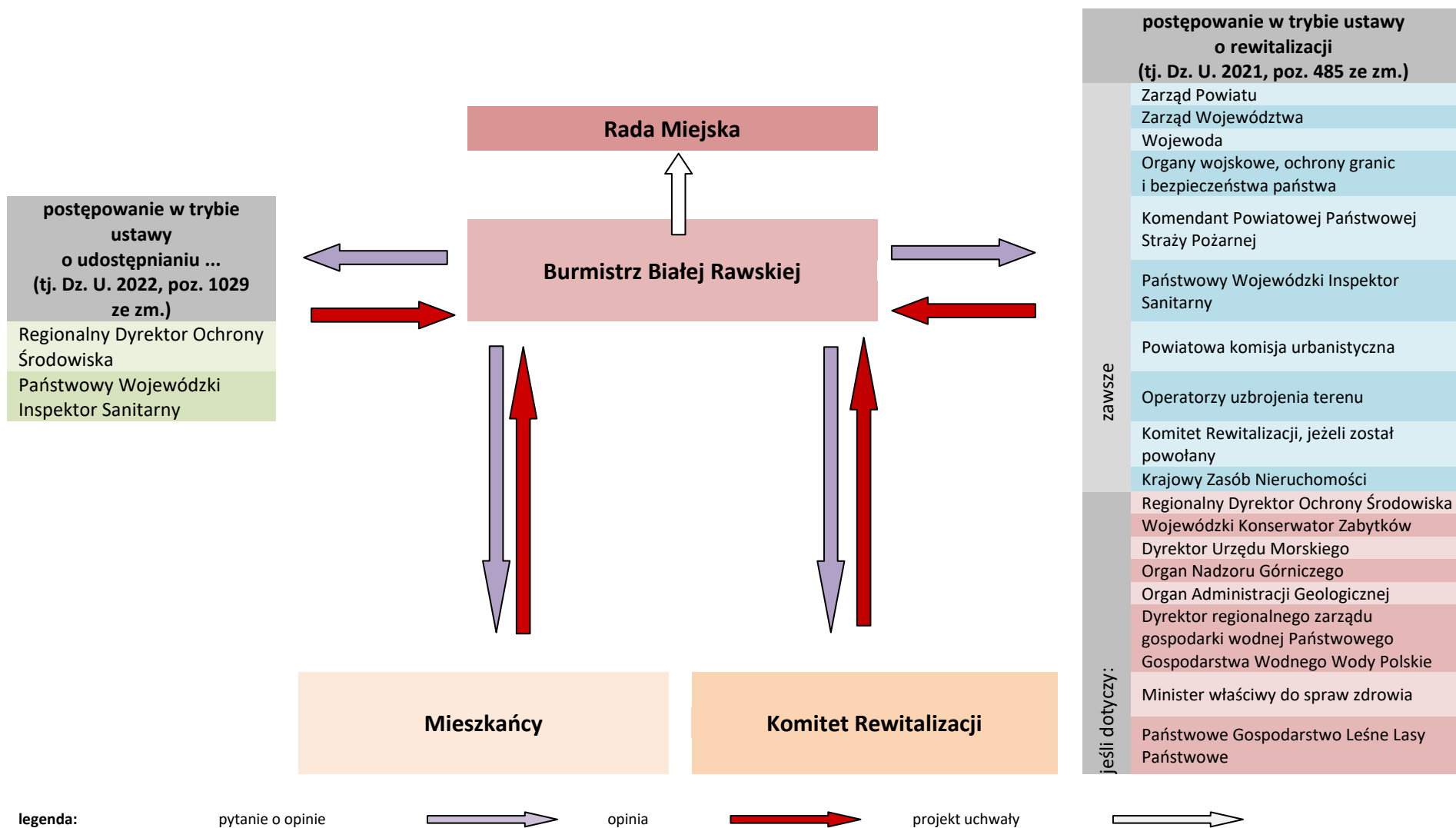
- partnerstwa, czyli współpracy poszczególnych instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców
- partycypacji społecznej - zakładającą prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie gminy, w zakresie wdrażania programu rewitalizacji.

Współpraca podmiotów powinna dotyczyć w szczególności:

- kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów zdiagnozowanych w programie rewitalizacji poprzez zapewnienie trwałej sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy
- prowadzenia dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i ich komplementarności,
- tworzenia warunków sprzyjających wdrażaniu programu rewitalizacji,
- możliwości kojarzenia partnerów do wspólnych przedsięwzięć oraz projektów, poprzez tworzenie płaszczyzny i podstaw wymiany pomysłów, potencjału i potrzeb,
- poprawy skuteczności działania podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne w gminie poprzez wymianę doświadczeń i informacji,
- prowadzenia badań i analiz w zakresie zmian społeczno-gospodarczych w gminie, które są rezultatem prowadzonych działań rewitalizacyjnych,
- prowadzenie rozwiązań zapobiegających sytuacjom kryzysowym o charakterze społeczno-gospodarczym.

Projekt „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będzie opiniowany w trybie ustawy o rewitalizacji tj. Dz. U. 2021 poz. 485 ze zm.) oraz w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. 2022, poz. 1029 ze zm.).

Rysunek 8. Schemat opiniowania projektu programu rewitalizacji (opracowanie własne)

9.2. Realizacja rzeczowa i finansowa

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będzie realizowany za pomocą zadań inwestycyjnych oraz projektów gospodarczych i społecznych. Katalog inwestycji rewitalizacyjnych realizowany będzie głównie przez Gminę Biała Rawska oraz jego jednostki organizacyjne, przewiduje się również udział partnerów.

Zadania i projekty inwestycyjne realizowane w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji...” będą finansowane z różnorodnych środków:

- polityki spójności UE w ramach EFRR, EFS, Funduszu Spójności – z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania,
- polityk instrumentów krajowych (programy rządowe, krajowe i regionalne fundusze ochrony środowiska),
- własnych gminy (budżet gminy),
- prywatnych innych publicznych źródeł finansowania

Za rzeczową realizację projektów gminnych odpowiadać będą komórki inwestycyjne Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Podmioty zaangażowane we wdrażanie zadań przewidzianych w „Gminnym Programie Rewitalizacji...” będą odpowiedzialne za właściwe sobie części infrastruktury powstałej w wyniku ich realizacji. Dotyczy to głównie jednostek budżetowych (organizacyjnych) gminy Biała Rawska, których odpowiedzialność obejmować będzie współpracę przy realizacji zadań, udostępnianie obiektów/nieruchomości na czas realizacji działań, wykonywanie zarządu nad obiektami w imieniu gminy, organizowanie i nadzór nad podejmowanymi inicjatywami, itp.

Właścicielem infrastruktury po zakończeniu realizacji projektu pozostanie jej obecny właściciel – Miasto i Gmina w Białej Rawskiej.

9.3. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji przewidzianych w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska ...”

Obszar gminy Biała Rawska objęty został różnymi formami ochrony przyrody i z tego względu realizacja działań przewidzianych w „GPR ...” będzie wymagała bezwzględnego respektowania rygorów ochronnych określonych przepisami prawa dla poszczególnych obszarów cennych przyrodniczo oraz zachowania szczególnej ostrożności dla eliminacji ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne. Ze względu na charakter i skalę planowanych działań nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia i życia ludzi.

Obszar, na którym prowadzone będą działania inwestycyjne nie wykracza poza granice administracyjne Gminy Biała Rawska (nie zachodzi ryzyko oddziaływania transgranicznego). Przedsięwzięcia będą realizowane głównie na terenie zainwestowanym.

Tabela 11. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze (opracowanie własne)

ELEMENT ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	ŚRODKI/ZALECENIA
Zdrowie ludzi	• oznakowanie obszarów, gdzie prowadzone będą prace budowlane w celu zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac • stosowanie sprawnego technicznie sprzętu oraz bezwzględne przestrzeganie przepisów BHP • ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu, praca w dzień • stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych (przepisy bhp), ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane • przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami i odbioru odpadów zawierających azbest
Świat zwierząt	• prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie • termomodernizacja budynków dotyczyć będzie obiektów już istniejących. Elementem podstawowym przed przystąpieniem do prac jest ekspertyza ornitologa i chiropterologa stwierdzająca obecność ptaków i nietoperzy lub ich brak w danym obiekcie. Większość ptaków gniazdujących w budynkach, a także wszystkie nietoperze w Polsce objęte są ścisłą ochroną gatunkową. w sytuacji stwierdzenia obecności ptaków czy nietoperzy, należy dostosować terminy i sposób wykonywania prac do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji ptaków i nietoperzy, zabezpieczając z wyprzedzeniem szczeliny przed zajęciem ich przez ptaki i nietoperze. Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych w takich budynkach należy uzyskać (przed rozpoczęciem prac) zezwolenie, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2014r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2022 poz. 916 ze zm.). Po zakończeniu prac umożliwić im dalsze gniazdowanie lub zapewnić siedliska zastępcze
Świat roślin	• wprowadzanie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz nawiązującej do otoczenia • zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót budowlanych, z poszanowaniem wymagań ochrony środowiska • prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych w czasie wykonywania prac budowlanych • zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia ze strony sprzętu budowlanego (np. włókniny i obudowy drewniane) • maksymalnie ograniczenie rozmiarów placów budowy
Wody powierzchniowe i podziemne	• zabezpieczenie placów budowy (skład materiałów, odpadów) w sposób zapobiegający kontaktowi z wodami opadowymi i gruntowymi • zbieranie w sposób selektywny powstających odpadów i gromadzenie ich czasowo do momentu wywozu na składowisko odpadów lub do innego zagospodarowania • kontrola szczelności instalacji paliwowych pojazdów i maszyn wykorzystywanych w czasie prac budowlanych celem zapobieżenia możliwości miejscowego skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi

	• zapewnienie zaplecza socjalnego oraz przenośnych toalet dla pracowników budowy oraz regularne opróżnianie toalet z wykorzystaniem samochodów asenizacyjnych wyposażonych w odpowiedni sprzęt • zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych. Według map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, opublikowanych na stronie internetowej Hydroportalu (http://mapy.isok.gov.pl/imap_kzgw/), obszar gminy znajduje się poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi. Inwestycje zlokalizowane z obszaru szczególnego zagrożenia powodzią wymagać będą uzyskania decyzji odpowiedniego zarządu RZGW
Jakość powietrza	• zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót w szczególności poprzez: systematycznie sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, stosowanie osłon na urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczające pylenie • promowanie ruchu rowerowego i pieszego poprzez zapewnienie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków ruchu dla niezmotoryzowanych, w tym infrastruktury rowerowej, zgodnej z wojewódzkimi standardami infrastruktury rowerowej
Powierzchnia ziemi	• przemyślany wybór lokalizacji inwestycji, ponieważ skala wywoływanych przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań • na obszarze objętym projektem nie prowadzono obserwacji pod kątem zagrożeń ruchami masowymi ziemi, ewentualne obawy o niestabilność podłoża gruntowego należy wyjaśnić w przypadku zaistnienia takiej konieczności - na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. 2021, poz. 2351 ze zm.) - poprzedzenie sporządzenia projektu budowlanego badaniami geotechnicznymi lub geologiczno-inżynierskimi i uwzględnienie ich w dokumentacji budowlanej • przed rozpoczęciem prac ziemnych należy zebrać warstwę gleby (humus), a po zakończeniu prac rozplantować go na powierzchni terenu • przestrzeganie prawidłowej gospodarki odpadami i odbioru odpadów zawierających azbest • w przypadku lokalizacji inwestycji w pobliżu szlaków komunikacyjnych i jakichkolwiek ingerencji w pas drogowy konieczne są odpowiednie uzgodnienia z zarządzającym
Krajobraz	• zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu • nie wprowadzenie elementów dysharmonizujących w chronionym krajobrazie
Klimat	• ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum celem ograniczenia emisji spalin • stosowanie nowoczesnego (o niskich parametrach emisji zanieczyszczeń) i sprawnego technicznie sprzętu • utrzymanie zieleni na terenach zurbanizowanych
Zabytki i dobra materialne	• zachowanie harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym, odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych • prace budowlane i remontowe wykonane powinny być w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków

Realizacja poszczególnych inwestycji na obszarze rewitalizacji powinna uwzględniać uwarunkowania zewnętrzne dotyczące zagospodarowania przestrzennego. Prace budowlane powinny zostać wykonane pod nadzorem archeologicznym i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (jeśli inwestycja dotyczy budynku zabytkowego lub znajduje się w rejonie zainteresowania archeologicznego), w uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska i Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

9.4. Komitet Rewitalizacji

Art. 7 ustawy o rewitalizacji określa procedury powoływania Komitetu Rewitalizacji wraz z określeniem zasad jego funkcjonowania. Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza. Rola Komitetu Rewitalizacji jest znacząca w procesie rewitalizacji w związku z akcentowanym w ustawie partycypacyjnym charakterze działań rewitalizacyjnych.

Stanowisko Komitetu Rewitalizacji nie jest wiążące dla organu gminy, a jego uzyskanie nie jest obligatoryjne. Zgodnie z treścią art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. a tiret dziewiąty ustawy o rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji opiniuje projekt gminnego programu rewitalizacji, jeżeli został powołany przed jego uchwaleniem. Zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji w drodze uchwały określa Rada Miejska przed uchwaleniem gminnego programu rewitalizacji albo w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia jego uchwalenia. Podjęcie uchwały jest poprzedzone konsultacjami społecznymi. Uchwała nie stanowi aktu prawa miejscowego. Następnie Burmistrz Białej Rawskiej po podjęciu przez Radę Miejską uchwały powołuje, w drodze zarządzenia, Komitet Rewitalizacji.

9.5. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na wniosek Burmistrza Białej Rawskiej, Rada Miejska podejmuje uchwałę w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Wniosek o ustanowienie Strefy składa się po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji i zgodnie z jego ustaleniami. Specjalna strefa rewitalizacji ustanawiana jest na obszarze rewitalizacji przez Radę Miejską na okres maksymalnie 10 lat. Jej wprowadzenie pozwala na uproszczenie procedur administracyjnych związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji oraz korzystanie ze szczególnych udogodnień i specjalnych procesów. Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji, bądź jego części nie przewiduje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji i zastosowania instrumentów prawnych dedykowanych Strefie. Dla obszaru rewitalizacji w Gminie Biała Rawska nie planuje się utworzenia specjalnej strefy rewitalizacji w celu realizacji planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

9.6. Niezbędne zmiany w uchwałach

9.6.1. Uchwały, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2021 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030 nie przewiduje konieczności wprowadzenia zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2021 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego.

9.6.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030 nie przewiduje konieczności wprowadzenia zmian w obecnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biała Rawska.

9.6.3. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Nie przewiduje się wprowadzenia zmian w obowiązującym Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obszaru Miasta Biała Rawska na dzień przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030.

9.7. Harmonogram przygotowania i wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska...”

Okres obowiązywania „GPR...” przewidziano na 8 lat – do końca 2030 roku. Harmonogram obejmuje szczegółowe przedstawienie prac przygotowawczych w celu opracowania i przyjęcia „GPR...”

Tabela 12. Harmonogram prac nad „GPR...” (opracowanie własne)

DATA	RODZAJ DZIAŁANIA
styczeń-luty 2022r.	Konsultacje społeczne - Ankiety na potrzeby opracowania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” - Identyfikacja obszarów problemowych
18 października 2022r.	Zarządzenie Nr 152/2021 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 5 grudnia 2021r. w sprawie powołania zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji w Gminie Biała Rawska zmienione Zarządzenie Nr 163/2022 Burmistrza Białej Rawskiej w sprawie powołania zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji w Gminie Biała Rawska
16 listopada 2022r.	Debata konsultacyjna w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej dotycząca projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska
7 listopada -7 grudnia 2022r.	Ogłoszenie o rozpoczęciu konsultacji społecznych, której przedmiotem jest projekt uchwały Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biała Rawska
28 grudnia 2022r.	Podjęcie Uchwały Nr LX/446/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
28 grudnia 2022r.	Podjęcie Uchwały Nr LX/447/22 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030
grudzień 2022r.	Rozpoczęcie prac nad „Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” przez PPUH BaSz Bartosz Szymusik, Końskie, ul. Polna 72

styczeń 2023r.	Wywieszenie Obwieszczenia Burmistrza Białej Rawskiej o podjęciu uchwały Rady Miejskiej w Białej Rawskiej o przystąpieniu do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030
marzec-kwiecień 2023r.	Podjęcie Uchwały w sprawie zasad powoływania „Komitetu Rewitalizacji” dla Miasta i Gminy Biała Rawska i ustanowienia jego regulaminu”
marzec-kwiecień 2023r.	Wydanie Zarządzenia Burmistrza Białej Rawskiej w sprawie powołania składu osobowego, członków Komitetu Rewitalizacji stanowiącego forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawie „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”
luty 2022r.	Przekazanie wstępnej wersji projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”
kwiecień - maj 2023r.	Wywieszenie Obwieszczenia Burmistrza Białej Rawskiej w sprawie konsultacji społecznych projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”
maj - czerwiec 2023r.	Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”
czerwiec 2023r.	Opiniowanie projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”

Zdjęcie 3. Debata publiczna w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej 16 listopada 2022r. (fotografia własna)

Wdrażanie „GPR...” rozpocznie się w roku 2023, po uchwaleniu dokumentu. Z uwagi na fakt, że finansowanie procesu rewitalizacji na terenie Gminy Biała Rawska przewidziane jest przy dofinansowaniu zadań z funduszy unijnych.

Rysunek 9. Harmonogram wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (opracowanie własne)

ROK	DZIAŁANIA JEDNORAZOWE	DZIAŁANIA CIĄGŁE
2023	- Uchwalenie „GPR...” - Rozpoczęcie prac nad przygotowaniem projektów do aplikowania o środki z UE	- Aplikowanie o środki zewnętrzne na realizację projektów ze źródeł europejskich i krajowych - Wspieranie projektów realizowanych na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego
2024-2025		
2026	- Przeprowadzenie 1 ewaluacji mid-term w połączeniu z 1 raportem z realizacji GPR - Wprowadzenie ewentualnych zmian w dokumencie po przeprowadzonej ewaluacji	- Aplikowanie o środki zewnętrzne na realizację projektów ze źródeł europejskich i krajowych - Wspieranie projektów realizowanych na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego
2027-2028		
2029	- Przeprowadzenie 2 ewaluacji mid-term w połączeniu z 2 raportem z realizacji GPR - Wprowadzenie ewentualnych zmian w dokumencie po przeprowadzonej ewaluacji	- Aplikowanie o wsparcie projektów ze środków europejskich i źródeł krajowych - Wspieranie projektów realizowanych na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego
2030	Początek prac koncepcyjnych nad nowym programem rewitalizacji	
po 2030	Przeprowadzenie ewaluacji ex-post	

11. MONITOROWANIE, OCENA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

11.1. Zarządzanie „Gminnym Programem Rewitalizacji ...”

Zarządzanie programem rewitalizacji odbywa się w ramach istniejących struktur Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji ponoszone są z budżetu gminy.

Zarządzeniem Burmistrza Białej Rawskiej został powołany **Zespół zadaniowy ds.**

Rewitalizacji w Gminie Biała Rawska. W skład zespołu wchodzi: pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Po przyjęciu przez Radę Miejską Gminnego Programu Rewitalizacji Zespół zadaniowy ds. Rewitalizacji przejmie funkcję zespołu ds. wdrażania GPR.

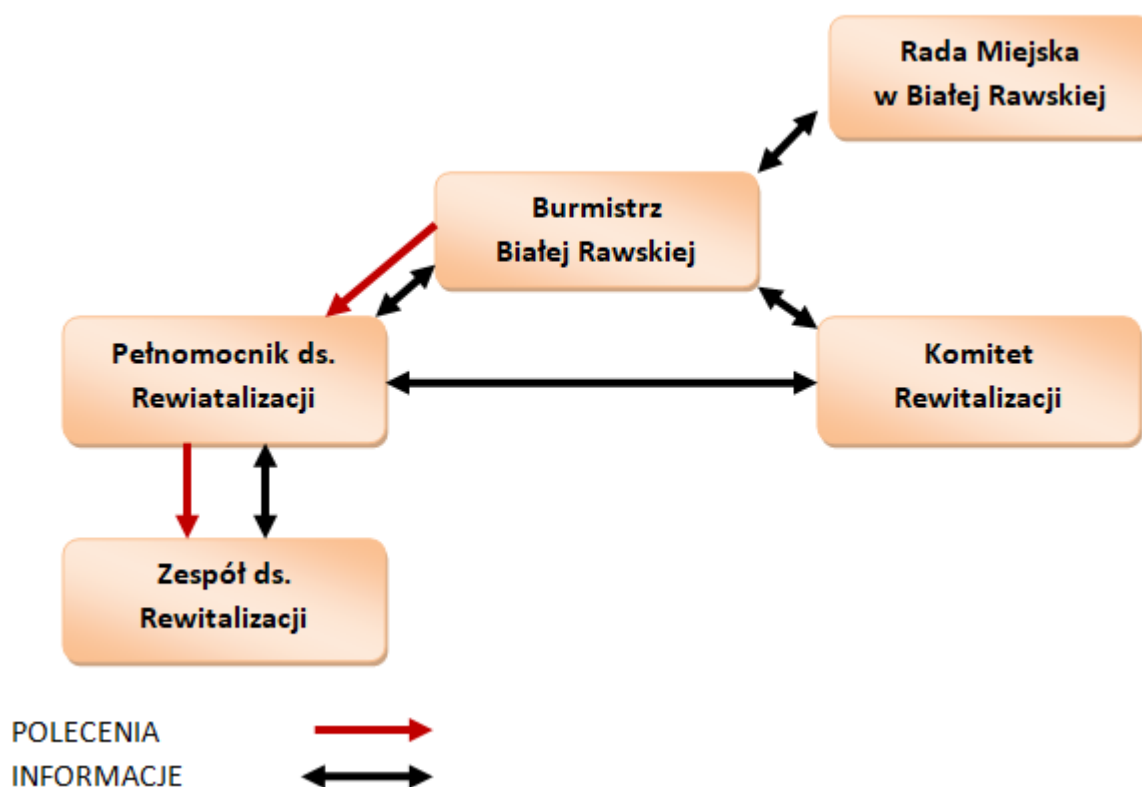
W celu koordynacji wszystkich kwestii związanych z rewitalizacją w gminie Białą Rawska powołany zostanie **Pełnomocnik ds. Rewitalizacji**, który będzie koordynatorem zespołu zadaniowego i będzie odpowiadał za:

- prawidłowy przebieg poszczególnych etapów wdrażania GPR,
- koordynację podejmowanych przewidzianych na obszarze rewitalizacji działań,
- nadzór nad pracami zespołu ds. wdrażania GPR,
- koordynację działań monitoringowych.

Jednym z ważniejszych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających jego uspołecznienie oraz komplementarność, jest tzw. **Komitet Rewitalizacji**, który stanowi forum

współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach przygotowania, prowadzenia i oceny programu. Do innych zadań Komitetu należą, m.in.: prowadzenie oceny aktualności i stopnia realizacji programu rewitalizacji, zgodnie z systemem monitorowania i ewaluacji w nim określonym, analiza zgłaszanych przez społeczność gminy uwag, opinii i wniosków. Po przyjęciu przez Radę Miejską uchwały określającej zasady powoływania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji zostanie on powołany Zarządzeniem Burmistrza Białej Rawskiej.

Rysunek 10. Schemat zarządzania „Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska (opracowanie własne)

11.2. System monitorowania „Gminnego Programu Rewitalizacji ...”

„Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” stanowi dokument otwarty, ponadkadencyjny, określający cele i programy działań na kilka kolejnych lat. Program poddawany będzie systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby będzie aktualizowany w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań. Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz informacji o sposobie i prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym:

- monitoring rzeczowy obejmował będzie stopień osiągnięcia planowanych celów wytyczonych w programie, wykonania poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych, a także wskaźników produktów i rezultatów
- monitoring finansowy obejmował będzie dane realizacji projektów będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych.

Za prawidłowy przebieg prac związanych z monitorowaniem wskaźników projektu odpowiedzialne będą komórki merytoryczne Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zaangażowane w realizację poszczególnych przedsięwzięć wynikających z niniejszego programu oraz wszystkie podmioty zarządzające infrastrukturą powstałą w wyniku realizacji projektu.

Zakończone projekty zostaną przekazane do monitorowania ich efektywności i skutków przez okres minimum 5 lat od chwili przekazania inwestycji do użytkowania.

11.3. Sposób oceny „Gminnego Programu Rewitalizacji...”

Ocena programów (projektów i zadań inwestycyjnych), przebiegać powinna według trzech aspektów odnoszących się do trzech stanów procesów realizowanych w praktyce.

Rysunek 11. Sposoby oceny „Gminnego Programu Rewitalizacji...” (opracowanie własne)

EWALUACJA		
ex-ante		ocena poprzedzająca realizację procesu, nazywana oceną prospektywną, polega na sprawdzeniu poprawności ustalenia struktury operacyjnej procesu wykonawczego i struktury organizacyjnej, w której proces ten ma być realizowany
mid-term		ocena bieżąca, sprawowana w czasie realizacji procesu, polega na śledzeniu przebiegu procesu realizowanego w podsystemie wykonawczym z punktu widzenia jego zgodności ze założoną strukturą operacyjną oraz sprawdzaniu zgodności osiąganych rezultatów pod względem ilościowym, jakościowym i czasowym z celami zdekomponowanymi na zadania
ex-post		ocena przeprowadzona po zakończeniu działania objętego programem ocena retrospektywna, polega na konfrontacji osiągniętych rezultatów z założonymi celami. Stanowi ona podstawę oceny sprawności realizacji oraz trafności przyjętych wzorców działań.

Ocena wyników realizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będzie dokonywana przez komórki merytoryczne Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zaangażowane w realizację poszczególnych przedsięwzięć. Będzie ona polegała na weryfikacji założeń przyjętych w „GPR...” - dotyczących poszczególnych przedsięwzięć - które wyrażone są w postaci odpowiednich wskaźników. Dla każdego projektu przyjęto wskaźniki osiągnięcia celu w postaci produktu, rezultatu i oddziaływania. z przeprowadzonej oceny przygotowany zostanie raport wraz z oceną wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji...”, który będzie przedstawiany Radzie Miejskiej oraz podawany do informacji publicznej. Na bazie raportów okresowych możliwe będzie podjęcie decyzji odnośnie stopnia aktualności Programu Rewitalizacji. Decyzję taką podejmuje Burmistrz Białej Rawskiej wraz z Radą Miejską. Częstotliwość pomiaru - co 3 lata.

Źródła pozyskania informacji: Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Rawie Mazowieckiej, Główny Urząd Statystyczny, itp. Z przeprowadzonej oceny przygotowany zostanie raport wraz z oceną wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji...”, który będzie przedstawiany Radzie Miejskiej oraz podawany do informacji publicznej. Na bazie raportów okresowych możliwe będzie podjęcie decyzji odnośnie stopnia aktualności programu rewitalizacji. Decyzję taką podejmuje Burmistrz Białej Rawskiej wraz z Radą Miejską. W chwili zaistnienia konieczności aktualizacji „Gminnego Programu Rewitalizacji...”, należy uwzględnić zasadę partnerstwa oraz partycypacji społecznej. Aktualizacja „GPR ...” następuje w trybie uchwały Rady Miejskiej.

11.4. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym, organizacjami pozarządowymi

Powodzenie inwestycji i działań realizowanych w ramach „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” programu rewitalizacji wymaga współpracy wielu podmiotów, nie tylko z sektora publicznego. Władze gminy będą dążyć do jak największego zaangażowania w działania rewitalizacyjne odbiorców programu, w tym:

- beneficjentów projektów, czyli przede wszystkim mieszkańców miasta,
- właścicieli nieruchomości,
- podmiotów prywatnych, przedsiębiorców (obecnych i przyszłych),
- organizacji pozarządowych,
- właścicieli nieruchomości, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami na obszarze rewitalizacji (w tym: spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe),
- jednostki samorządowe (JST) i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej,
- organizacje pozarządowe,
- partnerów społecznych.

Program rewitalizacji jest dokumentem wypracowywanym przez samorząd gminny, a każdy etap prac i realizacji poddawany jest konsultacjom we wszystkich grupach interesariuszy, w tym szczególnie: ze społecznością obszaru rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi. Efektywność partycypacji społecznej zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji. Dlatego też, nie tylko Gmina Biała Rawska, jako podmiot zarządzający procesem rewitalizacji, powinna informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szansę wyrażenia swojej opinii na temat realizowanych działań.

Stworzenie możliwości udziału wszystkich partnerów społecznych w realizacji „GPR...” będzie wiązać się z:

- wykorzystaniem potencjału organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań dla realizacji jednego, spójnego projektu,

- optymalnym wykorzystaniem kompetencji i zasobów ludzkich będących w dyspozycji Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, jego jednostek organizacyjnych i budżetowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz innych partnerów,
- innowacyjnością proponowanych rozwiązań (adekwatne do rzeczywistych potrzeb podejście rozwiązywania problemów lokalnych),
- istnieniem grupy lokalnych liderów.

Rysunek 12. Schemat zasad partycypacji społecznej w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska...” (opracowanie własne)

ZASADY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ			
Rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji (komunikacja jednostronna)	Dwustronny przepływ informacji	Wieloetapowość konsultacji społecznych	Wieloaspektowość konsultacji społecznych
realizowane poprzez:			
- artykuły w informatorach samorządowych - krótkie informacje na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy - informacje w mediach	- jawność planów Gminy w zakresie działań podejmowanych w programie rewitalizacji - poznanie potrzeb i oczekiwań interesariuszy (zagwarantowanie możliwości wypowiedzenia się)	angażowanie społeczności lokalnej na możliwie wielu etapach działań rewitalizacyjnych: przystąpienie do prac, przygotowanie, diagnozowanie, wdrażanie	- korzystanie z różnorodnych metod analiz i badania opinii - organizowanie spotkań i debat

Działania rewitalizacyjne podejmowane w partnerstwie mają przyczynić się do pogłębienia identyfikacji mieszkańców z ich gminą. Inicjowanie i podejmowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi będzie obejmowało działania zapewnienia powszechnego dostępu do informacji o:

- realizowanych przedsięwzięciach w obszarze rewitalizowanym,
- możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich grup docelowych,
- kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach.

Elementami właściwej współpracy i inicjowania działań na poziomie lokalnym są też:

- koordynowanie działań organizacji społecznych, zawodowych i innych instytucji,
- wpieranie kreowania aktywnych postaw społecznych oraz liderów lokalnych,
- wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz środowisk lokalnych, rozwoju gospodarczego, itp.,
- nawiązywanie porozumień i zawieranie umów z różnymi partnerami,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym.

Działania rewitalizacyjne podejmowane w partnerstwie mają przyczynić się do pogłębienia identyfikacji mieszkańców z ich miastem i gminą.

11.5. Działania informacyjno-promocyjne „Gminnego Programu Rewitalizacji...”

Informowanie społeczności lokalnej o procesach rewitalizacji podejmowanych na obszarze gminy stanowi podstawowy obowiązek władz samorządu. Jest najważniejszym elementem budowania zaufania pomiędzy samorządem a mieszkańcami.

W systemie komunikowania się z mieszkańcami rolę inicjującą przyjmuje Burmistrz Białej Rawskiej poprzez Komitet Rewitalizacji (zespół osób odbierający informacje od partnerów indywidualnych, zbiorowych i innych).

Informacja przekazywana społeczeństwu powinna być rzeczowa i wyczerpująca. Proces partycypacji społecznej powinien rozpocząć się od podania do wiadomości konieczności opracowania „Gminnego Programu Rewitalizacji...” oraz powiadomieniem o wyborze obszaru do rewitalizacji (po przeprowadzeniu badań wśród mieszkańców gminy i osób bezpośrednio zaangażowanych w procesy rewitalizacji). Informowanie ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za ewentualne, tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

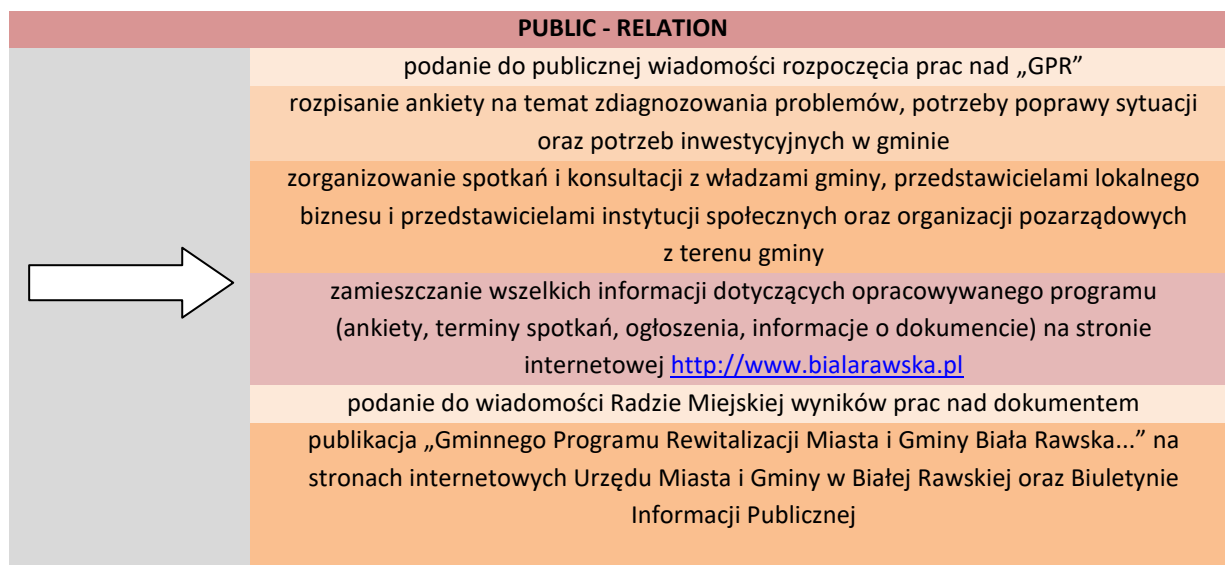
Komunikacja społeczna ma:

- zapewnić dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzić do wyrażania własnych opinii,
- nawiązać porozumienie pomiędzy partnerami procesu rewitalizacji a zespołem zadaniowym.

W związku z powyższym Gmina Biała Rawska ma obowiązek zapewnić:

- powszechny dostęp do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w ramach funduszy strukturalnych dla wszystkich zainteresowanych na terenie gminy,
- czytelną informację o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- bieżące informowanie opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- współpracę z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie „Gminnego Programu Rewitalizacji...” w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych, poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- wykorzystanie nowoczesnych technologii (Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów), w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w realizacji „GPR...”.

Rysunek 13. Public-relation „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (opracowanie własne)

Komunikacja społeczna ma usprawnić komunikację pomiędzy partnerami, zapewnić dostęp i przepływ informacji na temat celów i problemów rewitalizacji, korzyści płynących z realizacji Programu. Ma także pobudzić partnerów do wyrażania własnych opinii na temat konieczności i zasadności podejmowanych przez gminę działań oraz zmotywować do przedstawiania własnych zamierzeń, projektów, inwestycji.

Wszystkie materiały informacyjne i promocyjne będą wskazywały, jakie są główne cele wykorzystania środków pochodzących z Unii Europejskiej.

Promocja działań zawartych w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” będzie prowadzona przez Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej poprzez::

- umieszczanie tablic informacyjnych o współfinansowaniu projektów ze środków Unii Europejskiej w miejscu prowadzenia inwestycji,
- informacje na oficjalnych stronach internetowych Miasta i Gminy w Białej Rawskiej oraz stronach internetowych jednostek organizacyjnych gminy,
- publikacje związane z realizacją „GPR...” (foldery).

Celem dodatkowym będzie promocja zrealizowanych działań rewitalizacyjnych.

12. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

W załącznikach graficznych przedstawione zostały projekty rewitalizacyjne planowane do realizacji na terenie obszarów rewitalizacji wyznaczonych na obszarze Miasta i Gminy Biała Rawska:

Załącznik nr 1. Projekty rewitalizacyjne – miasto Biała Rawska

Załącznik nr 2. Projekty rewitalizacyjne - Babsk

Dokumenty źródłowe

1. Strategia Rozwoju Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biała Rawska
3. Program ochrony środowiska dla Gminy Biała Rawska na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029
4. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Biała Rawska na lata 2021-2030
5. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030
6. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz plan zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi
7. Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028
8. Cele rozwojowe UE CP5 Europa bliżej obywateli
9. Strategia odpowiedzialnego Rozwoju 2020
10. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
11. Krajowa Polityka Miejska

Spis tabel

Tabela 1. Powody trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających z pomocy M-GOPS z terenu gminy Biała Rawska w latach 2017-2021 (Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej).....	8
Tabela 2. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa łódzkiego z terenu gminy Biała Rawska (dane Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi, stan na wrzesień 2021r.).....	11
Tabela 3. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i kluby sportowe działające na terenie gminy Biała Rawska (dane Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej)	14
Tabela 4. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym	30
Tabela 5. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym.....	32
Tabela 6. Zgodność celów Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym i europejskim.....	33
Tabela 7. Synteza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych w gminie Biała Rawska (opracowanie własne).....	37
Tabela 8. Identyfikacja obszaru zdegradowanego gminy Biała Rawska (opracowanie własne).....	40
Tabela 9. Identyfikacja obszaru rewitalizacji gminy Biała Rawska (opracowanie własne)	42
Tabela 10. Komplementarność pomiędzy projektami priorytetowymi w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030”	62
Tabela 11. Proponowane środki i zalecenia niwelujące ewentualne niekorzystne oddziaływania na środowisko przyrodnicze (opracowanie własne)	69
Tabela 12. Harmonogram prac nad „GPR...” (opracowanie własne).....	72

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Biała Rawska na tle powiatu rawskiego (www.gminy.pl).....	6
Rysunek 2. Jednostki urbanistyczne znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych	20
Rysunek 3. Obszar zdegradowany na terenie gminy biała Rawska według wskaźników delimitacyjnych (opracowanie własne)	39

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Biała Rawska – mapa poglądowa (opracowanie własne)	41
Rysunek 5. Ortofotomapa obszaru rewitalizacji na terenie Biała Rawska (źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/)	42
Rysunek 6. Ortofotomapa obszaru rewitalizacji na terenie Biała Rawska (źródło: http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/)	45
Rysunek 7. Schemat procesu tworzenia i wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (opracowanie własne)	65
Rysunek 8. Schemat opiniowania projektu programu rewitalizacji (opracowanie własne)	67
Rysunek 9. Harmonogram wdrażania „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (opracowanie własne)	74
Rysunek 10. Schemat zarządzania „Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska (opracowanie własne)	75
Rysunek 11. Sposoby oceny „Gminnego Programu Rewitalizacji...” (opracowanie własne)	76
Rysunek 12. Schemat zasad partycypacji społecznej w „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska...” (opracowanie własne)	78
Rysunek 13. Public-relation „Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2022-2030” (opracowanie własne)	80

Spis zdjęć

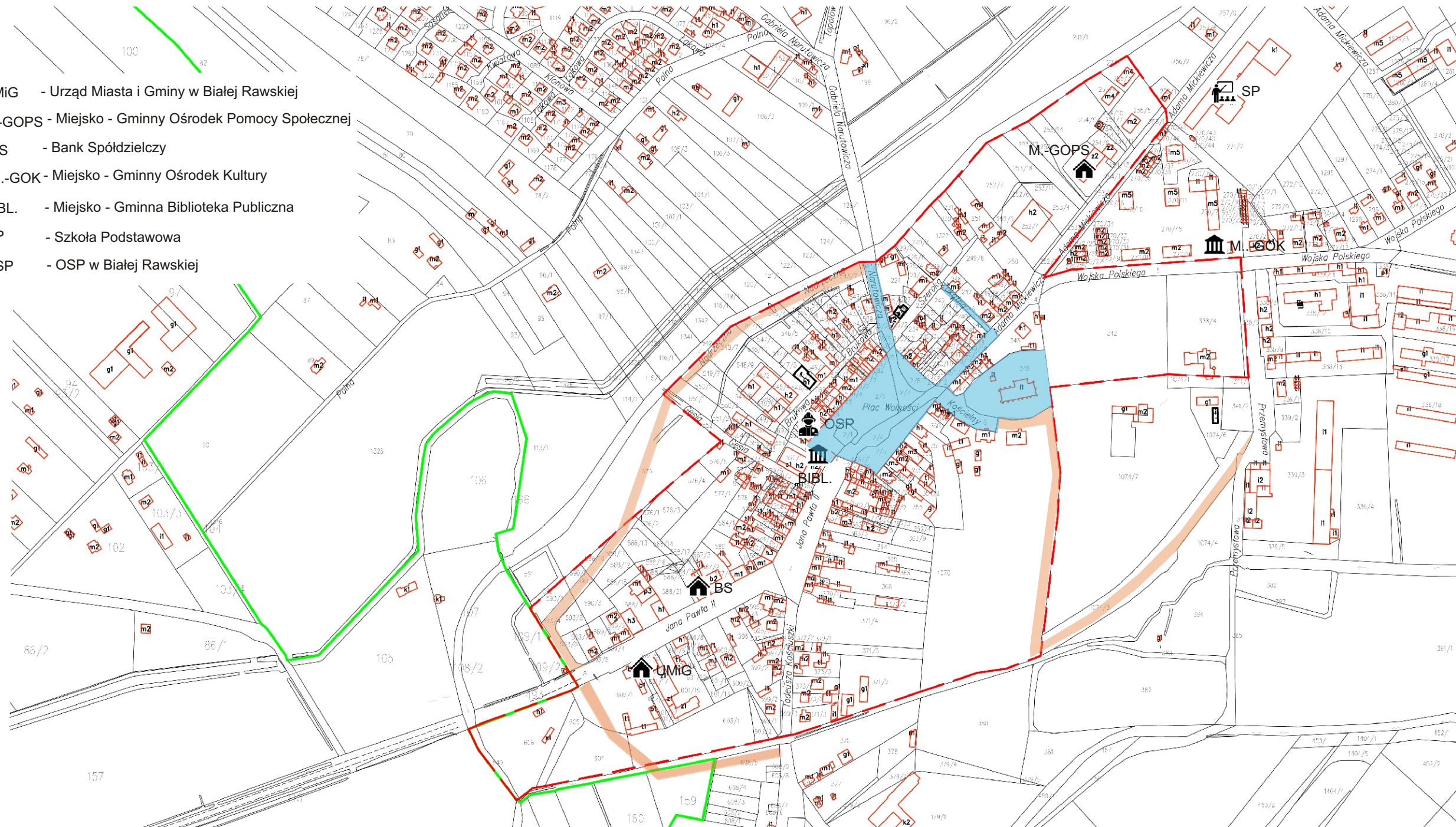
Zdjęcie 1. Dokumentacja fotograficzna obszaru rewitalizacji – „stare” centrum miasta Biała Rawska - Osiedle (źródło: fotografie własne)	44
Zdjęcie 2. Dokumentacja fotograficzna podobszaru rewitalizacji Babusk – obszar popegeerowski (źródło: fotografie własne)	46
Zdjęcie 3. Debata publiczna w sali konferencyjnej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej 16 listopada 2022r. (fotografia własna)	73

Załączniki

Projekty rewitalizacyjne - miasto Biała Rawska

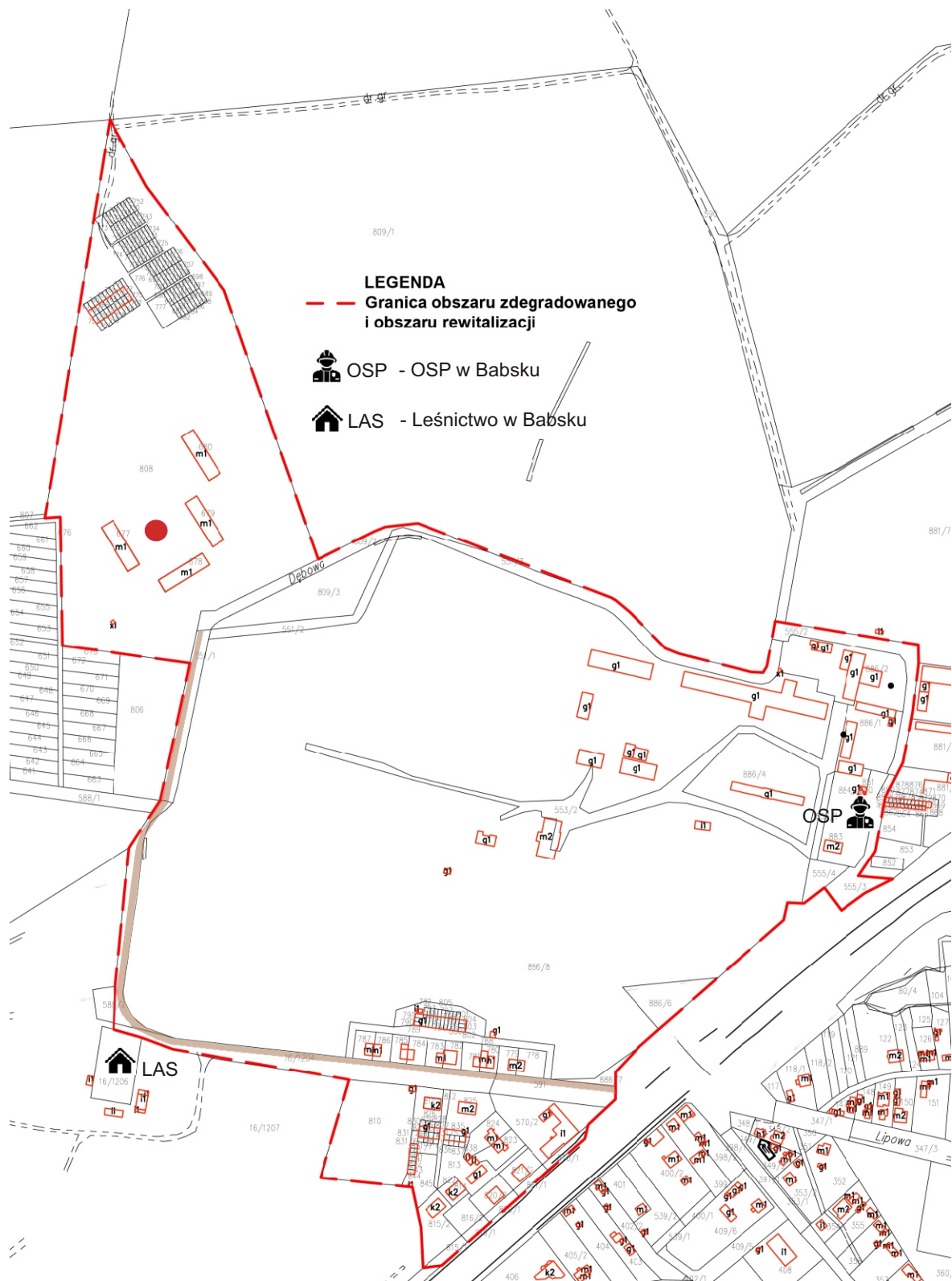
Załącznik nr 1

- UMiG - Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej
- M.-GOPS - Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- BS - Bank Spółdzielczy
- M.-GOK - Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury
- BIBL. - Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna
- SP - Szkoła Podstawowa
- OSP - OSP w Białej Rawskiej

Legenda:

- Granica obszaru rewitalizacji
- Granica Miasta Biała Rawska
- Projekt nr 1 - Kompleksowe wsparcie rodzin z obszaru rewitalizacji (cały obszar)
- Projekt nr 2 - Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin (cały obszar)
- Projekt nr 3 - Rewitalizacja historycznego centrum miasta Biała Rawska
- Projekt nr 4 - Budowa dróg odciążających system komunikacyjny historycznego centrum miasta Biała Rawska
- Projekt nr 6 - Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji (cały obszar)

Legenda:

Projekt nr 1 - Kompleksowe wsparcie rodzin z obszaru rewitalizacji (cały obszar)

Projekt nr 2 - Wzbogacenie oferty w dostępie do edukacji, kultury, sportu oraz wspieranie działań z zakresu organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i całych rodzin (cały obszar)

Projekt nr 5 - Rewitalizacja przestrzeni publicznej - obszar popegeerowski w Babsku

Projekt nr 6 - Poprawa efektywności energetycznej budynków w obszarze rewitalizacji (cały obszar)